

Комунальний комбінований дошкільний навчальний заклад № 141

АДРЕСА: 50102

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛ.

м. КРИВИЙ РІГ

вул.. СОНЯЧНА буд. 22

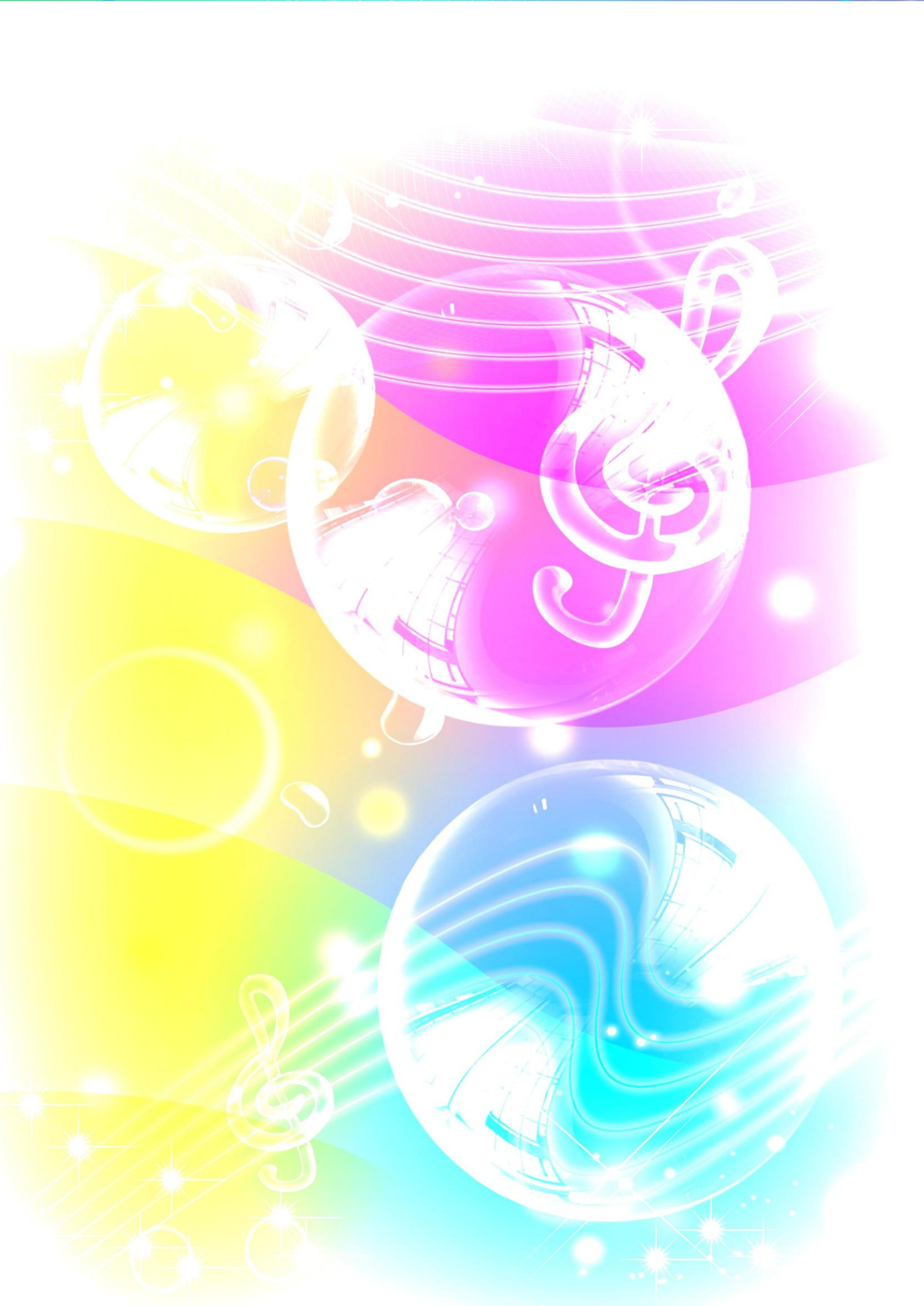
+38(0564) 22-17-69

+38(0564) 22-23-21

teremok141@ukr.net

Основні поняття логоритміки як методики навчання, виховання і корекції порушень мовлення в дітей

У педагогіці *ритміка* (від грецького - рівномірний, що відноситься до ритму) - це система фізичних вправ під музику, побудованих на зв'язку рухів із музикою. Саме слово "логоритміка" складається з двох частин: "лого" - термін грецького походження, що в перекладі означає "виховання правильного мовлення", та "ритміка" - термін також має грецьке походження й означає "рівномірний, розмірений". Як зазначає Л. Волкова, у логопедії "логопедична ритміка" розуміється як система фізичних вправ, побудована на зв'язку слова, рухів, музики. Вона поєднана з *музичним вихованням* - із методикою музичного виховання, методикою музично-ритмічного виховання в дошкільному віці, черпає деякі дані з теорії музики, теорії танцю, історії музичного виховання. В основі ритміки лежить поняття ритмічного почуття, властиве майже кожній людині. У ритміці музика й рухи нерозривно пов'язані, тому що ритм - це часова характеристика музичного твору, що створює ілюзію розвитку й руху.

Ритміка є складовою художньо-естетичного виховання, сприяє гармонійному фізичному розвитку, розвитку музикального слуху, пам'яті, виразності рухів, грації, учить виражати в рухах темп, характер музичного твору. Здавна ритміку використовують як ефективний лікувальний засіб, завдання якого полягає в тому, щоб за допомогою системи фізичних вправ під музику стимулювати виконання корекційних завдань, тому що саме музика є каталізатором усіх рухових актів. На заняттях із ритміки використовуються біг, стрибки ігрові вправи, елементи художньої гімнастики, танцювальні й імітаційні рухи.

Під час рухів під музику регулюються процеси порушення й гальмування в центральній нервовій системі, стимулюються пам'ять і увага, нормалізуються емоційно-вольові процеси. На думку більшості логопедів - О. Аніщенкої, О. Пропіснової, Т. Сидоренко, О. Сагірової, *логоритміка* - це комплексна методика, що включає в себе засоби логопедичного, музично-ритмічного й фізичного виховання. У педагогічній практиці логоритміка необхідна для того, щоб корекційна робота була більш ефективною.

Поява логоритміки в комплексній корекції мовленнєвих порушень має свою історію. На початку ХХ століття в Європі з'явилася система так званого "ритмічного виховання", основоположником якої став відомий швейцарський педагог і музикант Еміль Жак Далькроз. Основою його методики було вираження музики за допомогою руху, тобто людське тіло ставало своєрідним інструментом, що чуйно передає ритм, темп, динамічні відтінки й художній задум усього музичного твору в цілому. Поступово з великого розділу музичної ритміки виділилася лікувальна ритміка. Одним з її відгалужень є логопедична ритміка, створена в 30-ті роки ХХ століття професором психотерапії В. Гіляровським та Н. Власовою для корекції мовленнєвих порушень, насамперед заїкання. Спостереження виявили, що порушення

мовлення часто поєднуються з патологією немовленнєвих функцій, таких, як увага, пам'ять; особливостями загальної моторики, а саме: невправність, недостатня рухливість й координованість рухів. Сьогодні логопедична ритміка є обов'язковим компонентом корекційної методики з подолання заїкуватості, а також застосовується при корекції загального недорозвинення мовлення, фонетико-фонематичних порушень мовлення.

За визначенням Г. Волкової, *об'єктом* логопедичної ритміки є дитина з мовленнєвою патологією, *предметом* - різноманітні порушення психомоторних функцій і система рухів у поєднанні з музикою й словом, *метою* - подолання мовленнєвого порушення шляхом розвитку, виховання й корекції рухової сфери в поєднанні зі словом і музикою.

Запровадження ритміки в систему навчання дітей без мовленнєвих та сенсорних вад сприяв розвитку їхньої загальної музичальності й культури рухів. Стосовно дітей із розладами слуху й мовлення заняття ритмікою мають іншу мету, специфічні завдання і свою методику.

Логоритміка вирішує оздоровлювальні, освітні, виховні й корекційні завдання.

Оздоровлювальні:

логоритмічні заняття сприяють зміцненню кістково-м'язового апарату, розвивають дихання, моторику (загальну, дрібну, мімічну), виховують правильну поставу, ходу, грацію рухів.

Освітні:

в осіб із вадами мовленнєвої сфери формуються рухові навички і вміння в колективі, просторові (оптико-просторові) уявлення, вміння зосередити увагу (слухову, зорову, тактильно-вібраційну), довільно переміщуватися в просторі щодо інших людей і предметів, розвиваються слухова і зорова пам'ять, сила, спритність, координація рухів, рухова реакція на звуковий і зоровий подразник, витривалість, гальмівна діяльність, вміння переключитися з однієї діяльності на іншу. Також засвоюються теоретичні знання з ритміки, музичної культури.

Виховні:

заняття сприяють розумовому, моральному, естетичному, трудовому вихованню, розвивають художньо-творчі здібності, відчуття, смаки, а також морально-вольові якості - почуття колективізму, дисциплінованості тощо.

Корекційні:

корегують, усувають мовленнєві порушення й порушення психомоторики.

Отже, логоритміка - одна із форм своєрідної терапії на основі використання зв'язку слова, музики й руху, засіб впливу в комплексі методик навчання, виховання й лікування, що дозволяє прискорити процес усунення мовленнєвого порушення і сприяє соціалізації.

До основних понять, якими оперує логоритміка, належать: рух, рухове вміння, руховий навик, психомоторний розвиток, ритм, ритміка, музичний ритм, музично-ритмічне почуття, музично-ритмічне виховання, рухливі ігри, кінезітерапія, лікувальна ритміка, власне логопедична ритміка. Розглянемо їх.

Рух

основа життя, основна біологічна риса, якість, поняття живої матерії, основний механізм урівноваження в системі "організм - середовище". Саме за допомогою руху організм людини органічно входить у середовище, пристосовується до нього, розвивається і вдосконалюється сам, а з іншого боку - розвиває і вдосконалює навколишнє середовище. Власне, саме в людини рух є усвідомленим соціально-біологічним актом, є засобом зв'язку, взаємовпливу, активної адаптації і трудової діяльності. Рух використовується і як засіб профілактики, лікування та реабілітації.

Рухове вміння

це міра оволодіння технікою дії, яка вирізняється підвищеною концентрацією уваги на складових частинах руху та способах вирішення рухового завдання.

Руховий навик

така міра оволодіння технікою руху, за якої управління рухами проходить автоматично, а дії, рухи вирізняються підвищеною точністю й надійністю. Однак це не означає, що рух відбувається неусвідомлено, "на автоматі". Головним є те, що формування рухового навичку є процесом утворення динамічного стереотипу при взаємодії 1-ї і 2-ї сигнальних систем, із перевагою останньої.

Психомоторний розвиток

має тісний зв'язок із власне моторним розвитком. Цей зв'язок досить міцний. Психічні порушення створюють численні й різноманітні взаємозв'язки з руховими порушеннями. Рухи тіла і сприйняття різних відчуттів (зорові, слухові, кінестетичні, тактильні, смакові, рівноваги) дитини на початковому етапі розвитку є засобом пізнання навколишнього світу. При порушенні психомоторного розвитку відбувається неповний або неправильний аналіз відчуттів. Психомоторний розвиток починається з неусвідомленої маніпуляції з предметами і продовжується до розумної, усвідомленої діяльності, яка розуміється як ціле направлене й заплановане сприйняття й перетворення дійсності за допомогою дій і рухів. У свідомість включається друга сигнальна система, яка вдосконалює діяльність і розвиток дитини.

Кожен рух відбувається в певному ритмі.

Поняття "*ритм*" є досить широким і багатозначним: ритм вірша, прози, серця, дихання, пір року, дня й ночі - доби, ритм роботи, ритм танцю, пісні. Ритм як узагальнене поняття характеризується такою ознакою - це часовий або просторовий порядок предметів, явищ, процесів. Ритм характеризується також повторюваністю, групуванням, а також акцентом,

акцентуванням, виокремленням більш сильних, що виділяються в певному відношенні подразників.

Отже, ритм - це закономірний розподіл часової послідовності подразників на групи, що об'єднуються навколо певних акцентів. Ритм визначають із позицій психології й педагогіки. У психології під ритмом розуміють метроритм, або *ритміку*. Це відчуття, що сприяє розподілу людиною послідовності

однакових подразників (звуків,

приміром) на групи, виокремлення окремих акцентів у них. У звуковому відношенні людина має "переживання ритму" або суб'єктивне ритмізування. Почуття ритму у своїй основі має моторну, активну природу, супроводжується моторними реакціями: м'язові скорочення язика, голови, щелепи, пальців рук і ніг тощо. Головне - сприяє зміні фаз напруги і розслаблення, можливо без зміни просторового положення органу. Можливими є *дійсні* рухи - початкові: внаслідок іннервації голосових зв'язок та допоміжних частин голосового апарату, а також м'язів пальців, губ, інших м'язів, та повні, що виявляється зовні - постукування ногою, розмахування рукою, качання головою. Інколи вони є неусвідомлені. Можливими є й *уявні* рухи, які не проявляються зовні.

Особливим є *музичний ритм*, оскільки має природно-тілесну, моторну й емоційну природу. Музика має емоційний зміст, а ритм є одним із засобів виразності. Музичний ритм - це повторюваність, ритмічність звуків, інших засобів - відтінків, темпу, висоти, сили тощо - у музиці. З поняттям музичного ритму пов'язане

поняття ритмічного почуття. Музично-ритмічне почуття - це здатність активно переживати (відображувати в русі) музику і внаслідок цього тонко відчувати емоційний зміст і виразність часового ходу музичного руху. На основі розвитку музично-ритмічного почуття базується музично-ритмічне виховання - цілеспрямоване формування особистості шляхом впливу музики й ритму з метою виховання пізнавальної, вольової й емоційної сфер. Зміст музично-ритмічного виховання складають: пісня, музична гра, музично-рухлива гра, трудовий ритмізований процес, свято.

Рух як результат впливу механічної енергії на організм людини використовувався в якості

профілактичного й лікувального засобу здавна, ще до зародження медицини.

Оскільки людина повноцінно живе тоді, коли рухається. Лікування за допомогою руху, різних видів його і форм називається "кінезітерапією". Увели цей термін болгарські вчені Л. Бонев, П. Слинчев, С. Банков. У результаті різноманітних форм і засобів руху змінюють загальну реактивність організму, підвищують його стійкість, порушують патологічні динамічні стереотипи, що виникають при хворобі, і створюють нові, які забезпечують певну адаптацію, якщо не повне одужання. Лікувальна ритміка є частиною кінезітерапії. Тобто система фізичних і ритмічних вправ під музику розвивається почуття ритму, що в кінцевому результаті має лікувально-корекційний ефект.

Складовою частиною лікувальної ритміки є логопедична ритміка. Це не значить, що вона використовується тільки стосовно осіб із проблемами.

Логопедична ритміка - виховання дитини, виховання ритмічного, музично-ритмічного почуття за допомогою слова і рухів

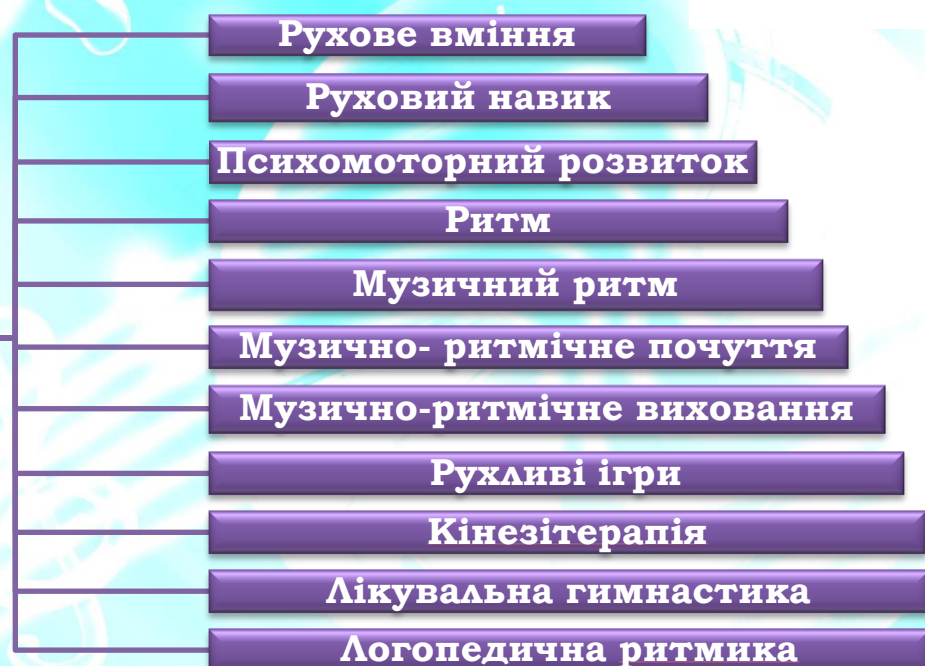
Про значення ритмічного й логоритмічного впливу говорили й писали багато дослідників, учених. В. Бехтерев виявляються ритмічні рефлекси, пристосовується організм дитини реагувати на певні подразники (слухові, зорові), установлюється рівновага в діяльності нервової системи, втихомирює занадто збуджених і розторможує уповільнених, загальмованих, урегульовуються неправильні й зайві рухи. В. Гіляровський: позитивний вплив на загальний тонус, на моторику, на настрій сприяє тренуванню рухливості нервових процесів ЦНС, активізує кору головного мозку. К. Чанова, К. Конорова: розвиває увагу, пам'ять (зорову, слухову, моторну, логічну, комплексну). К. Колер, К. Швабе: логоритміка як психотерапевтичний метод (музикотерапія, колективно-психологічний метод).

Напрями і зміст логоритмічної роботи з дітьми.

Завдячуючи Г. Волковій, методика впливу засобами логопедичної ритміки знайшла широке застосування в роботі з дітьми, підлітками й дорослими з порушеннями мовлення.

Н. Гавриш у художньо-мовленнєвій діяльності дитини виокремлює музично-мовленнєву діяльність як один із видів художньо-мовленнєвої діяльності, що пов'язаний із вербалізацією музичних образів (у різних типах висловлювання), які сприймає чи відтворює дитина в різних способах музично-ритмічної активності. Виховна сила музики полягає в тому, що вона своєрідно акцентує на певних моментах і ситуаціях у житті людини, підсилює емоційне сприймання і виробляє особливе ставлення до них. Душевні імпульси, що виникають при цьому, впливають на характер людини. Музика стимулює нервові центри, від тональності та сили звуків залежать серцевий ритм і робота органів дихання, а також живлення тканин організму.

Основні поняття якими оперує логоритміка

На мою думку, у сполученні слів *музично-ритмічна діяльність* підкреслює характер діяльності: діти спочатку слухають музику, у них виникають певні емоційні переживання, під впливом яких рухи набувають необхідного характеру. Контрастні побудови, темпові й динамічні зміни, ладова забарвленість, повторність, нескладні ритми, акценти, чергування фраз - усе це може відбиватися в русі. У свою чергу рухи допомагають дитині повніше сприймати музичний образ. Музика сприяє виразності рухів. У цій взаємодії музика займає провідне положення, рухи ж стають своєрідним засобом вираження художніх образів.

Заняття ритмікою сприяють фізичному розвитку дітей: удосконалюється координація рухів, поліпшується постава, підвищується життєвий тонус, що створює в дитини бадьорий, радісний настрій і сприятливо позначається на стані організму в цілому.

На логоритмічних заняттях музичний керівник розвиває дитину:

шляхом розвитку психомоторних дій (ритміко-гімнастичні вправи, розвиток просторових уявлень, відчуття часу, свого тіла, уміння користуватися своїми емоціями та адекватно їх виражати)

шляхом використання в роботі надбань культури людства, відтворення набутого та творення власного

На своїх заняттях я широко використовую твори українських казкарів, поетів, музикантів, митців інших народів, а також проводжу вправи, де дитина має змогу самостійно діяти й порівнювати свої дії з аналогічними. Оскільки опорними компонентами логоритміки як комплексної методики системи є рух, музика, сюжет і слово, я погоджуюсь із думкою про те, що основними напрямками логоритміки в логопедичній роботі мають бути: інтеграція основних компонентів у художньо-мовленнєву діяльність дітей.

Першими компонентами системи логоритміки є рух та його складові:

основні види рухів

ходьба

Біг

стрибки

лазіння

метання

утримання рівноваги

вправи ритмічної гімнастики

розвиток різних груп м'язів

стройові вправи в узгодженні з музикою

вправи основної, художньої гімнастики й акробатики

елементи різних танців

- основні види рухів (ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання й утримання рівноваги);
- вправи ритмічної гімнастики, що включають у себе засоби музично-ритмічного виховання:
 - ✓ а) стройові вправи в узгодженні з музикою (шикування, перешикування, повороти на місці);
 - ✓ б) загальнорозвивальні вправи під музику (ЗРВ), спрямовані на розвиток різних груп м'язів (рук, плечового пояса, ніг, тулуба та ін.), виконувані з атрибутами й без них;
 - ✓ в) вправи основної, художньої гімнастики й акробатики, що виконуються під музичний супровід ("ластівка", хвилеподібні рухи руками й тулубом, різні перевороти, стійка на лопатках, "міст", "рибка" та ін.);
 - ✓ г) елементи різних танців - класичних, сучасних, народних — і засоби хореографії;
 - ✓ д) спеціальні вправи, спрямовані на розвиток артикуляційного апарату, фонематичного сприйняття, дихальної функції, дрібноmotorної координації рухів і сприятливого створення функціональної бази для розвитку мовлення дитини (алфавітна гімнастика). До них належать вправи пальчикової, артикуляційної, дихальної гімнастики.

Другим і дуже важливим компонентом системи є слово. Передбачаються різні форми використання мовного матеріалу, а саме: примовляння спеціально підібраних речитативів, виконання під фонограму пісень, вимова окремих фонем пошепки й голосно (звукова гімнастика). Координація руху зі словом дуже важко дається дітям із порушеннями мовлення, але саме це й сприяє його розвитку. Слово, особливо у віршованих формах, у сполученні з рухами полегшує не лише освоєння правильної вимови, але й оволодіння рухами, тому що ритм віршованої мови допомагає зберігати ритмічність їхнього виконання. Таким чином, з одного боку, рухова активність дитини допомагає інтенсивніше розвивати її мовлення, з іншого боку - формування рухів відбувається за участі мовлення. За допомогою віршованого ритму в дітей удосконалюється вимова, спрацьовується темп мовлення, розвивається мовленнєвий слух.

СЛОВО

примовляння спеціально підібраних речитативів

виконання під фонограму пісень

вимова окремих фонем пошепки й голосно (звукова гімнастика)

Музика

характер

ритм

темп

Правильний підбір музичного супроводу

Третім компонентом методики є музика. Рухи, що виконуються під музику відповідно до її структурних особливостей, характеру, ритму і темпу, є основою для розвитку почуття ритму й рухових здібностей дітей, дозволяють вільно, красиво й координаційно правильно виконувати рухові завдання. Правильний підбір музичного супроводу покращує не

лише емоційний стан дітей, але і якість рухів, надає їм особливої виразності, розвиває координацію, сприяє розвитку різних типів пам'яті. Виконуючи вправи в узгодженні з музикою, діти вчаться відрізняти музичні твори за темпом, гучністю звучання, розміром.

Четвертим компонентом системи може бути сюжет, адже логопедичні заняття будуються на основі комплексного ігрового методу тобто в ігровій формі за певним сюжетом - українських і зарубіжних казок, розповідей, за історіями уявних подорожей та ін. Основний вплив на психічний розвиток дітей здійснює ігрова діяльність, і насамперед сюжетно-рольова гра. Гра для

дошкільника є природною діяльністю, у процесі якої він пізнає життя, а також найменше стомлюється, і тому Інтерес й увага в грі затримуються в нього довше, ніж у спеціальних навчальних вправах. Отже, слова й рух під музику, поєднані певним сюжетом є засобом виправлення мовленнєвих і рухових порушень у дітей.

Сюжет

ігрова діяльність

сюжетно-рольова гра

театралізація

Методика проведення логоритмічних занять із дітьми

Не існує сталої думки щодо особливостей проведення логоритмічних занять в умовах ДНЗ. Так, на думку Г. Волкової, основу методики логоритмічного виховання становить наслідування дій вихователя, логопеда, музичного керівника й дітей, що правильно виконують завдання. Колективні методи поєднуються з індивідуальним підходом до дітей: перевірка виконання завдання в кожній дитині, у невеликій групі та ін. Логопед і музичний керівник використовують різні прийоми: показ руху, словесні інструкції, пояснення, образну розповідь, виконання руху разом із дитиною, повторення з нею потрібного слова, фрази; при цьому застосовуються схвалення, похвала, заохочення.

Г. Волкова розрізняє тематичні й комплексні логоритмічні заняття.

тематичні

У тематичних заняттях види музичної, рухової й мовленнєвої діяльності об'єднані яким-небудь уявним образом (наприклад пташкою, лялькою, кулями, гусаками, літаком, дощиком, ялинкою, кішечкою).

комплексні

У комплексні заняття музична діяльність поєднується з мовленнєвою й образотворчою; відбувається чергування дій (наприклад: діти то розглядають іграшку, то виконують виразні рухи персонажа, то малюють або наклеюють готові форми під музику, що визначає темп діяльності, то співають разом із педагогом). Усі види логоритмічних занять проводяться в першу половину дня й тривають до 20 хвилин.

На підготовчому етапі я даю вправи на формування слухової уваги, фонематичного сприйняття, артикуляційної й мімічної моторики, потім звук автоматизується і диференціюється. Також

дітям пропонуються ігри на основі звуконаслідування. Усі перераховані вправи поділяю на дві великі групи:

1) НЕМОВЛЕННЄВІ

- загальна й дрібна моторика
- координація рухів
- орієнтування в просторі
- регуляція м'язового тону
- розвиток почуття музичного метра, темпу, ритму, розвиток психічних процесів

МОВЛЕННЄВІ

- розвиток подиху, голосу, темпу й інтонації мовлення
- розвиток артикуляції й міміки
- робота над правильною звуковимовою
- формуванням фонематичного слуху

Логоритмічні заняття проводяться, як правило, не менше двох разів на тиждень. їхня тривалість - 20-30 хвилин для дітей 4-5 років, до 40 хвилин для дітей 6-7 років.

Корекційна спрямованість логоритмічних занять зумовлена поетапністю колекційної роботи

Структура логоритмічних занять

Вступні вправи на тренування основних видів рухів, орієнтацію в просторі та регуляцію м'язового тону (рухи під музику, що вправляють у різних видах ходьби і бігу).

Вправи, що виховують "почуття музичного ритму".

Вправи, що розвивають слухове й мовленнєво-слухове сприйняття; дихальні вправи; спів (розучування чотиривірша, що супроводжується рухами; спів, що супроводжується жестами).

Пальчикові ігри, масаж кистей рук.

Гра на музичних інструментах.

Мовленнєво-рухові вправи.

Танець і мімічні вправи.

Вправи, спрямовані на зняття емоційної та м'язової напруги (релаксація).

Рухливі або комунікативні ігри.

під час усунення різних порушень мовлення. Оскільки всі логоритмічні заняття служать цілям корекції мовлення, рухів й особистості дитини, то їхня програма, на думку Н. Кісільовської, має бути узгоджена з етапами логопедичної роботи. Для дотримання принципу поступового ускладнення завдань я весь практичний матеріал розподіляю в певній послідовності:

Ритмічна розминка

Загальнорозвивальні вправи

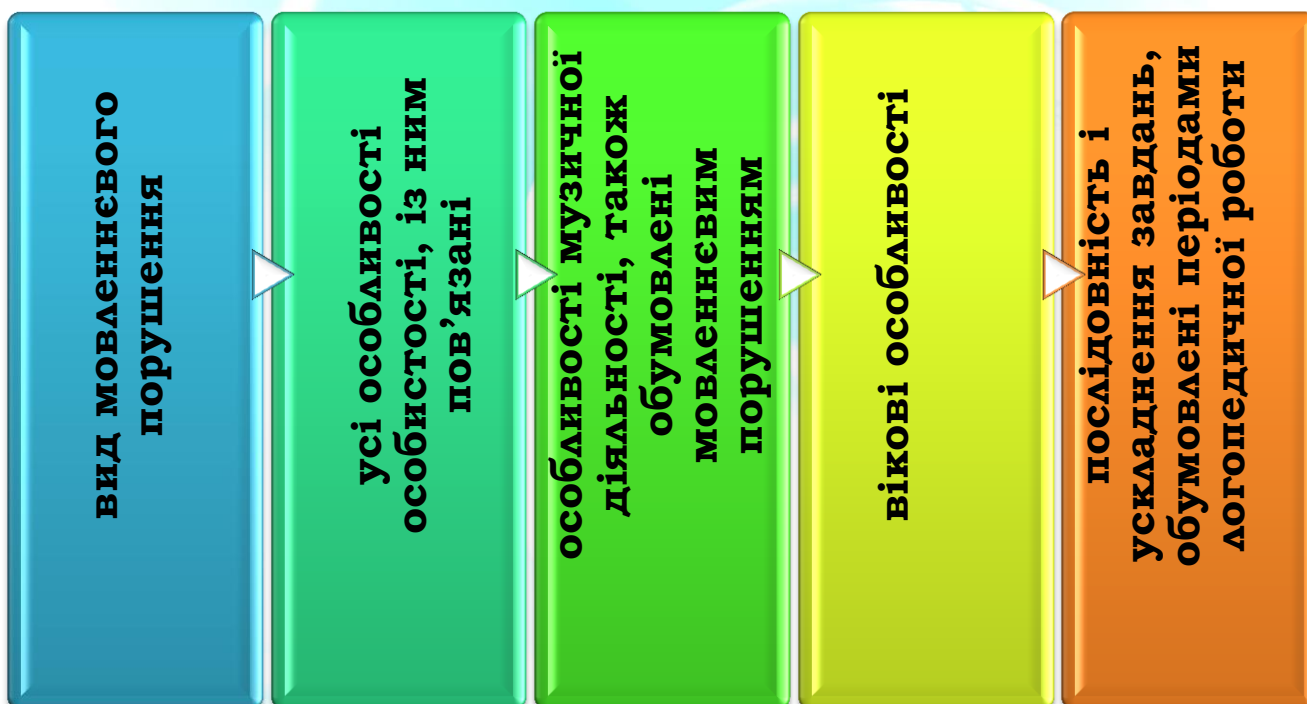
Музично-ритмічні рухи, ігри, танці

Спів

Мовленнєві вправи

Слухання музики

Така послідовність завдань забезпечує правильне чергування фізичного й психологічного навантаження і вправ. І. Руденко рекомендує проводити логоритмічні заняття 2 рази на тиждень по 40 хвилин для старших і не рідше 2-х разів по 30-35 хвилин для молодших дітей. Кількість дітей у групі не повинна перевищувати 10-12. При підготовці й проведенні занять необхідно враховувати:

Весь мовний матеріал я підбираю відповідно до того звука, який необхідно ввести, а отримані

знання й навички закріплюю в цікавій формі (театралізовані ігри, інсценівки, концерти, вікторини та ін.).

Основні й загальнорозвивальні вправи проводяться на всіх етапах навчання. Вони сприяють розвитку вміння орієнтуватися в просторі, координації рухів, рівноваги й формують правильну поставу. В своїй практиці я підбираю такі вправи, за допомогою яких одночасно вирішуються завдання з корекції моторики й розвитку уваги й пам'яті.

У процесі занять необхідно застосовувати спеціальні ігрові вправи для розвитку тонких рухів пальців рук (наприклад "Пальчики вітаються", "Сильні ручки" та ін.). Після того, як діти навчилися чітко виконувати окремі вправи, проводяться інсценівки пісень і віршів із використанням ляльок бібабо, пісень і віршів.

Також на логоритмічних заняттях треба проводити спеціальні вправи для відновлення й розвитку мімічних рухів (наприклад вправи "Що ти з'їв?", "Різний настрій" й ін.).

Робота з розділу "Спів" проводиться поетапно.

Перший етап

проспівування голосних. Особлива увага звертається на правильний видих під час співу, постановку голосу, темп і ритм мовлення, мовленнєвого апарату, правильне приспівування голосних і виділення їх на слух (вправи "Починається на А", "Окунь" та ін.)

Другий етап

чистомовки зі співом на постановку шиплячих і свистячих, африкатів

Третій етап

закріплення всіх звуків у вільному мовленні

У процесі роботи над звукоутворенням і подихом діти вчать "тягти" звук, не "розривати" слово.

У спеціальному розділі логоритмічних занять "Слухання музики" дошкільників знайомлю із більш різноманітними й складними творами, ніж ті, які вони можуть виконати. Бесіди носять розгорнутий характер, увагу звертаю на розвиток у музичному добутку художнього образу,

веду роботу над розумінням музичних засобів виразності.

На початковому етапі навчання для корекції фонематичного недорозвинення коригуються й розвиваються рухові навички дітей. Під час проведення вправ створюється певний образ, що розвиває

фантазію дитини.

Фізична культура є однією з великих складових в логоритмічному вихованні. Засвоєнню основних рухів сприяють ходьба, біг, підскоки й стрибки в різних напрямках з використанням зорових і слухових орієнтирів.

Для розвитку динамічного слуху використовується музика різного темпу (повільний, швидкий, темп маршу, перегони).

Загальнорозвивальні вправи дозволяють дітям керувати своїми м'язами. Введення слова, особливо у віршованих формах, полегшує оволодіння рухом. Вправи з предметами (м'ячі, прапорці, кубики й ін.) нормалізують м'язовий тонус, формують правильну поставу.

Методика розвитку ритмічних здібностей у дітей

Сучасні дослідження визначають моторну природу почуття ритму, вказуючи на різноманітні м'язові скорочення язика, щелеп, пальців ніг, дихальної мускулатури, що є умовою ритмічного переживання. Тому ефективним вважається ритмічне моделювання - рухове підлаштування до заданої ритмічної структури. Засвоєння ритмічних еталонів завдяки ритмічному моделюванню сприяє формуванню цілісного сприйняття простору й часу, зорово-руховій координації, емоційно-вольовій сфері.

Ритм - основа правильного формування мовлення і сприйняття. Уміння правильно відтворювати ритми зумовлює адекватне відтворення ритмічного рисунка слова.

Почуття ритму - це сприйняття й відтворення часових відношень у мовленні. Це здатність активно (рухом) сприймати мовлення, відчувати емоційне навантаження слів, фраз, текстів, їхній ритмічний рисунок і точно відтворювати його.

Виховання - сприйняття і відтворення темпу - У першу чергу - це орієнтація на зовнішній ритм. Діти мають навчитися підпорядковувати темп власних рухів заданому темпу в музиці. Для цього я використовую вправи, ігри, у яких темп музичних творів регулює швидкість виконання дітьми однотипних рухів (ходьба, марширування - біг). При цьому спочатку – даю словесну інструкцію з поясненням відповідності рухів темпу музики. Виконання подібних вправ далі може супроводжуватися мовленнєвими звуками. Або: виконувати рухи руками, ногами, тулубом, головою у швидкому, повільному, середньому темпі. Вправа “Курочки й курчатка”: на музику з повільним темпом - імітують клювання зернятком курочками, на швидкий - курчаток. Вправа “Потяг”: діти стають одне за одним, руки на плечі дитині, що стоїть попереду, і рухаються з різною швидкістю.

Сприйняття й відтворення метричних відношень - Метричні відношення - акцентовані й не акцентовані долі (звуки). Спочатку дітей я навчаю розрізняти сильні і слабкі долі, визначати акценти. На початковому етапі виокремлюю сильну долю динамікою (голосніше), плесканням у долоні, словом. Працюю над несподіваним акцентом у музиці. Потім - над однотипним (метричним) акцентом. Наприклад вправа “Забіяки-півники”: діти стоять у парах обличчям одне до одного, роблять змахи ногою, зігнутою в коліні. На сильний акцент підіймають руки над головою - показують гребінець півника.

Або: діти марширують на місці (або по колу) під рівномірну музику, рахунок. На акцент зупиняються і говорять “Стоп!”.

Або: вправа “Пташки в гніздечку”. Діти ходять навколо обруча на підлозі. На акцент заскакують у середину.

Сприйняття й відтворення ритмічного рисунка - Це засвоєння співвідношення тривалостей звуків і пауз у певному часовому проміжку. Спочатку – я з дітьми визначаю й ут-

римаю паузи. Знайомлю з “довгим” і “коротким” звуком. Для наочності: довгий звук - руки в сторони, короткий – підйом над головою. Або: плескання в долоні, удари по предмету перед собою на заданий ритмічний рисунок (під музику або за ритмізуванням дорослого). Надалі переносяться сформовані ритмічні орієнтування на мовний матеріал.

Треба допомагати дітям на початковому етапі в ритмізуванні.

Обов'язковим є зв'язок руху й мовлення з характером ритму. Показуємо форте й піано в русі й мовленні. Крещендо і димінундо - у русі й мовленні під музичний супровід. Наприклад: поступово підіймати руки вгору й рахувати з підвищенням голосу, і навпаки. Акцентуємо на слові. Наприклад: “Дай мені м'яч”. Виховуємо активну, змістовну паузу. Вправи з диригуванням: показуємо сильну долю, голосний, акцентований звук.

Надалі: я з дітьми вивчаю й закріплюю різні рухи під музику (різного темпу), побудови, вправи з предметами, танцювальні рухи. Працюю над визначенням темпів з дітьми - повільного і швидкого, поступового уповільнення і пришвидшення. Використовую ритмізування (плескання в долоні, відстукування ритму), можливе приспівування слів на заданий ритм. Вправа “Барабан” - ритмічне постукування в ритмі музики пальцем об палець, імітація барабана.

Використовую дитячі музичні інструменти.

Варто починати тренування з найпростіших ритмів із поступовим їхнім ускладненням.

Вправи на сприйняття й відтворення різних рухів на один ритм і темп (рухи руками: плескання в долоні, диригування, хлопки, притопування). Наприклад: п'ятка-носок, три притопи. Три плескання в долоні. Вправа "Маляр" - на диригування: і вгору, і вниз.

- змінювати й утримувати темп виконання рухів за педагогом;
- починати повільно, поступово пришвидшуючи темп, потім знову уповільнити.

Отримані результати обстеження заносяться мною і вчителем-логопедом в таблицю логоритмічного обстеження дітей. (Додаток № 21)

Перспективне тематичне планування занять із дітьми з логоритмики.

Ураховуючи зміст та напрями логоритмічної роботи з дітьми дошкільного віку, а також особливості корекційної роботи з дітьми, я разом з вчителем логопедом розробили систему логоритмічних занять для дітей старшої вікової групи. Розробляючи систему занять, ми насамперед спиралися на психолого-педагогічну характеристику дітей 5-6 років, особливості мовленнєвого розвитку, дані діагностичного обстеження стану мовлення. На успішність оволодіння дітьми нормами рідної мови впливає сформованість психічних процесів (мовленнєво-слухової пам'яті, уваги, уяви, словесно-логічного мислення та ін.), тому в роботі з формування правильного усного мовлення наша діяльність була спрямована на здійснення програми з розвитку мовлення, а також на розвиток пізнавальної й особистісної сфери дитини. З огляду на вищезазначене ми обрали структуру логоритмічних занять, що складається з трьох частин:

I частина - вступна

Передбачає підготовку до мовленнєвого та моторного навантаження (використовуються вправи на розвиток основних рухів та почуття ритму)

II частина - головна

Включає різні вправи на розвиток уваги, координації рухів, мовлення з рухами, м'язового тону, відчуття темпу й ритму, мовленнєвих та мімічних рухів, дрібної моторики, а також слухання, співи, елементи танців, танці, гру.

III частина - заклучна

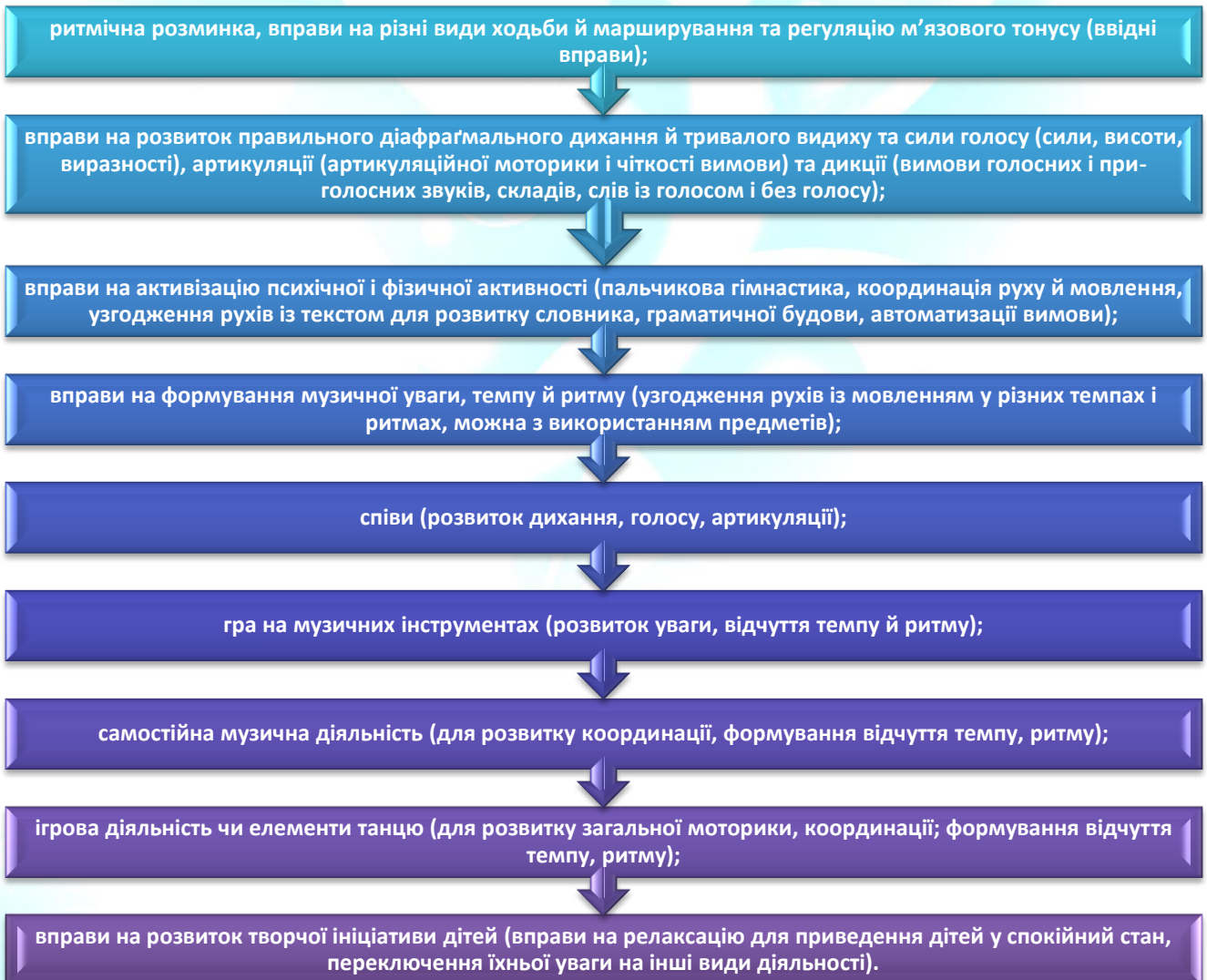
Повертає дітей у спокійний стан

Система логоритмічних занять припускає:

- обов'язковість повторення формованих рухових навичок;
- урахування вікових й індивідуальних можливостей дітей із порушеннями мовлення;
- поступове підвищення вимог до дітей (ускладнення рухових, музичних і словесних завдань);
- усебічний вплив на особистість дитини (діючи в якості неспецифічної терапії, логоритмічні засоби дозволяють коригувати ФФНМ й супутні йому зміни у функціональних системах організму й руховій сфері);
- комплексність, тобто зв'язок логоритміки з іншими медико-психологічними впливами й основними видами музичної діяльності (слухання, спів, музично-ритмічні рухи).

На логоритмічних заняттях музика не просто супроводжує рухи, а є їхнім організуючим початком. Вправи підібрані так, щоб кожний музичний сигнал викликав негайну й певну рухову реакцію. Це дозволяє розвивати увагу, слухове сприйняття, просторове орієнтування, а головне - сприяє корекції власне мовленнєвих порушень: фонематичного слуху, темпу й ритму подиху та ін. Оптимальні результати, як показала практика, досягаються на інтегрованих заняттях при рівномірному розподілі психофізичного навантаження за такою

орієнтовною схемою:

У ранкові години в старшій логопедичній групі для дітей із ФФНМ щодня проводить заняття логопед і вихователь. Один раз на тиждень - фронтальне групове заняття з логоритміки проводить музичний керівник разом із логопедом чи вихователем або два рази на тиждень інтегровано з музичним заняттям. Ці заняття тривалістю 25-35 хвилин проводяться в ранкові години: з 9.00 до 9.40. У другій половині дня вихователь і музичний керівник 4 рази на тиждень (з 15.00 до 15.30) проводить підгрупові та індивідуальні заняття з дітьми із за завданням логопеда, що можуть включати логоритмічні вправи. Заняття мають комбінований характер, що виражається не тільки в збагаченні словника, але й корекції граматичного ладу мовлення, розвитку звукового аналізу, моторики мовленнєвого апарату, активізації вищих психічних функцій. Також слід зазначити, що на кожному занятті протягом усього року необхідно проводити артикуляційну й пальчикову гімнастику.

Лексичний матеріал було підібрано відповідно до лексико-граматичних тем, рекомендованих програмою для дітей дошкільного віку БКДО, «Впевнений старт», «Дитина в дошкільні роки» та навчально-методичними рекомендаціями для логопедів із подолання та корекції ФФНМ.

ДОДАТКИ

ЗАНЯТТЯ: «ВВІЧЛИВІ СЛОВА»

Мета: формувати координацію загальних рухів. Розвивати співвідношення дрібної моторики на обох руках. Формувати музичний темп і ритм. Формувати увагу на немовленнєвих звуках. Навчати будувати складнопідрядні речення. Збагачувати словник новими формами вітання й прощання. Навчати дотримуватися правил мовленнєвого етикету.

Хід заняття

I. Вступна частина.

Діти заходять до кімнати.

Веселий марш (уривок) Музика Г. Свиридова

1. Шиккування.
2. Ходьба в колоні по одному з промовлянням слів:

Доброго ранку, сонце привітне!
Доброго ранку, небо блакитне!
Доброго ранку, у небі пташки!
Доброго ранку, маленькі дубки!
Я вас вітаю, люблю, пізнаю,
Бо живемо у одному краю.

II. Основна частина.

1. Вправа.

Під звуки “Пісні про дружбу” (фонограма до казки “Бременські музики”):

- 1) 1-16 - ходьба по колу в колоні по одному;
1-16 - те ж із плесканням у долоні;
1- 16 - ходьба на носках, руки вгорі;
- 2) 1-16 - ходьба на п’ятках, руки за головою;
3) 1-16-ходьба з високим підніманням зігнутих ніг уперед;

2. Вправи на розвиток фонаційного видиху.

Вправа 1.

Позіхати з відкритим та закритим ротом.

Вправа 2.

Надувати щоки при затиснутому носі.

3. Вправи на активізацію фізичної та психічної активності.

Музичний керівник: Сьогодні я запросила вас до “Школи шляхетності”, щоб поговорити про чарівні слова. Добрі слова я не лінуюсь повторювати цілий день.

Тільки вийду я із дому, кажу знайомим: “Добрий день”. Я вітаю вас, діти, добрий день.

А які добрі слова знаєте ви?

(Відповіді дітей).

- А якими словами ви привіталися зі мною вранці?
- З яким виразом обличчя я відповідала на ваші привітання?

(Приємним, усміхненим...).

- Отже, коли зустрічаються двоє чи більше людей, перше, що вони кажуть одне одному, це слова вітання. Від того, як їх буде сказано/залежатиме подальше спілкування між цими людьми. Тому вітатися треба чітко, розбірливо, не дуже голосно і не дуже тихо, дивлячись в очі тому, із ким вітаєшся, та ще й усміхатися при цьому.

Діти сидять попарно. Вправляння.

- Добрий ранок! Добрий день! - такі слова вітання зустрічаються найчастіше. А якими ще словами можна вітатися?

(Добридень, здрастуйте, доброго здоров'я, доброго ранку (вечора), привіт).

- А ще: "Здорові будьте", "Здоровенькі були", "Моє вітання (шанування)", "Я радий вас бачити", "Вітаю" (тощо).
- Що означає вираз "Доброго вам дня"?

(Це побажання добра на цілий день).

- Що означають вирази: "Здрастуйте", "Доброго вам здоров'я"?

(Це побажання гарного здоров'я на цілий день).

- Що означає вираз: "Моє вам вітання"?
- Діти, а чи знаєте ви, що вітатися можна і за допомогою жестів? Хто знає, як це роблять?

Піднімають руку; знімають головний убір; кивають головою; потискують одне одному руки.

Вправа "Пальчики "вітаються".

Кінчик великого пальця лівої руки "вітається", по черзі торкається кінчиків вказівного, середнього, безіменного пальців цієї ж руки; та ж вправа виконується пальцями правої руки; та ж вправа виконується одночасно пальцями правої і лівої руки; пальці лівої руки почергово "вітаються" з пальцями правої руки (великий із великим, вказівний зі вказівним і т. д.).

4. Вправи на формування музичного темпу й ритму.

1) Вправа на розвиток координації рухів "Підскоки".

Музичний керівник промовляє вірш і плескає в долоні. Під музику польки діти стрибають по колу, руки в боки.

Ніжки разом, ніжки в боки,

Починаємо підскоки.

Раз, два, три, чотири, п'ять,

Любо нам вперед стрибать.

Музичний керівник: Діти, до нас завітав Дідусь Лісовичок.

У його мішку є чарівна паличка. Варто мені нею змахнути, і ви перетворитесь у його друзів - лісових мешканців, а я буду вгадувати. 1, 2, 3, 4, 5 - зараз спробую вгадати.

Гра "Чарівне перетворення"

Керівник заздалегідь добирає музику для кожної тварини і дає дітям деякий час прослухати її, щоб рухи тварини відповідали характеру музики. Керівник допомагає дітям запитаннями. Під музику діти імітують рухи тварин. Музичний керівник заохочує дітей і відгадує.

Музичний керівник: Я бачу, що вам приємно було вітатися. А зараз розгляньте цю ілюстрацію з відомого вам оповідання.

- Як воно називається?

("Скажи людині: "Здрастуйте!").

- Хто його написав?

(Василь Олександрович Сухомлинський).

- Чому на душі в хлопчика стало так гарно і приємно, чому все довкола стало красивим і яскравим?

(Бо хлопчик привітався з бабусяю).

- Чого він їй побажав вітаючись?

(Здоров'я).

- Недарма в народі кажуть: "Одне приємне слово - і наче сад цвіте".

5. Співи.

Під музичний супровід діти підспівують пісню

"Усмішка"

(слова: М. Плячковський; музика: В. Шаїнський; обробка слів, переклад: С. Нагірна)

Усміхнися - і тепліє скрізь
Усміхнися і веселка засіє!
Поділи цю посмішку скоріш,
І вона до тебе знову повертає!
А усмішка ця така, що туман умить зника,
І цвіркун на скрипці весело залетіть.
Із блакитного струмка починається ріка,
Ну а дружба тільки з усмішка почнеться.

**Дружба починається
с улыбки!!!**

6. Гра на музичних інструментах.

Знайомство з музичними ударними інструментами-іграшками (бубон, ложки). Музичний керівник показує, як правильно тримати їх, як правильно грати на них.

7. Самостійна музична діяльність.

Музична сюжетно-рольова гра Уявіть собі”

Музичний керівник: У нашому лісі є чудовий оркестр.

Хтось грає на баяні,
Зайчик наш - на барабані.
А ведмедик - на трубі
Грати поспіша тобі.
Якщо будеш допомагати –
Почнемо всі разом грати.

Музичний керівник: Уявіть собі, що ви - оркестр, а я - диригент. Я змахну паличкою - і оркестр “заграє”.

Вмикається народна інструментальна музика “Катерина і Василь”, діти грають на музичних інструментах.

1. Ігрова діяльність.

Рухлива гра “Хвіст за хвіст”

(фонограма з мультфільму “Літо кота Леопольда”)

Із числа дітей вибирається кіт, інші діти - миші. Під музику діти ходять по колу, у центрі якого сидить кіт, і дразнять його. По закінченні музики миші тікають урозтіч, а кіт їх доганяє. Кого кіт піймав, той водить, і гра повторюється.

ЗАНЯТТЯ: ПОРА РОКУ «ОСІНЬ»

Мета: продовжувати працювати над мовленнєвим диханням, над голосом, чіткою дикцією. Закріплювати вимову звука [и]. Під час співу звертати увагу на чисте інтонування звуків, спів фразами. Виховувати в дітей уміння перевтілюватися, виявляти свої художньо-творчі здібності. Розвивати увагу, пам'ять, фонематичний слух. Розширювати знання дітей про навколишнє середовище, про пору року осінь.

Хід заняття**I. Вступна частина.**

Музичний керівник пропонує дітям піти в гості до Осені.

1. Ритмічна розминка.

1) Ходьба: звичайна ходьба - ходьба у швидкому темпі - звичайна ходьба.

Біг (25 с.).

2) Вправа "Птахи збирають крихти" (5-6 р.).

В.п. - руки на поясі, ноги вільно:

1-2-3 - нахили, дістати руками до підлоги;

4 - випрямитись.

3) Вправа "Птахи клюють зерно" (5-6 р.).

В.п. - о.е.:

1-2 - присісти, нахилити голову;

3-4 - встати.

4) Стрибки (12 р.).

1-4 - стрибки, ноги разом;

2-3 - стрибки, ноги нарівно.

5) Ходьба - біг - ходьба в повільному темпі "Полетіла пташка".

Діти йдуть парами під музику, потім рухаються легким бігом (листя летить), перемінним кроком (листя шарудить).

2. Вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції.**Вправа "Нюхаємо повітря"**

В.п. - стоячи, ноги нарізно, руки опущені вздовж тіла. При повороті голови вліво-вправо робиться короткий різкий вдих і довільний видих. Спочатку виконувати на 4 рахунки в 2-3 підходи, потім кількість разів збільшується. Темп 60-72 вдихів за хвилину. Пауза між дозами вдихів 2-3 секунди.

II. Основна частина.**3. Вправи на активізацію фізичної і психічної активності.**

1) Звучить заспокійлива музика.

Музичний керівник вітається з дітьми. Діти сидять на стільчиках.

Музичний керівник читає вірш:

Листям - час кружляти,
птахам - час відлітати,
грибникам - блукати в тумані,
вітру - співати,
сонцю - холонуту,
хмарам - плакати,
а нам гратися та відпочивати.

- Діти, яку пору року описано?(Осінь).

2) Вправа на увагу. Діти йдуть одне за одним під музику, музика зупиняється - вони зупиняються (перед калюжею), переступають через неї, рухаються далі.

3) Вправа на регуляцію м'язового тону. Діти побачили зів'ялу квітку. Педагог пропонує згадати, як росла й розпускалася квітка навесні і як в'янула восени. Діти виконують пантоміму.

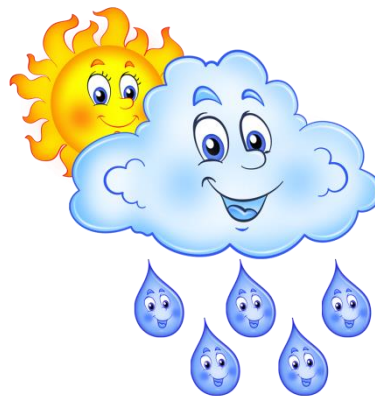
4. Вправи на формування музичного темпу й ритму.

Діти сидять на стільцях.

Музичний керівник: Ось пішов дощик. Як він крапає?

Діти спочатку повільно, потім швидко постукують пальцем об долоню і промовляють:

Крапля раз, крапля два,
Дощ помалу полива.
Хай скоріше виростає
Після дощику трава.
Крап-крап, крап-крап-крап,
Швидше дощик припускай,
Крап-крап, крап-крап-крап,
Парасольки відкривай.

Діти підіймають угору руки, ніби розкривають парасольки. Потім ритмічно виставляють то ліву, то праву ногу і говорять:

Іде дощ, ну, то й що ж,
Чи нема у нас калози?
Ось які у нас калози,
І блискучі, і хороші.

Підводяться та починають стрибати поодиноці через "калюжу" (окреслене крейдою коло), промовляючи:

Я в калюжу не впаду,
Я її перестрибну.

5. Співи.

Розучування пісні

“Осінні пісеньки”

(муз. Д. Валилева-Бугло, сл. О. Плещеева)

Наступила осінь,
Промайнуло літо
На полях і в гаї
Стало сумовито.
Птахи відлетіли,
Стали дні коротші.
Сонечка не видно.
Темні, темні ночі.

6. Гра на музичних інструментах.

Відтворити на металофоні падіння окремих краплин та рясного дощу.

7. Самостійна музична діяльність.

1) Характеристика звука [и] (голосний, співається, вимовляється голосом, нижня щелепа злегка висунута вперед), його приспівування.

Ми дізнались від сови -
Немає слів на букву... (и).

2) Слухання звуків живої природи (вітру, дощу в грамзаписі). Обговорення почутого, відтворення звуку вітру на ударних музичних інструментах.

8. Ігрова діяльність.

Гра “Йди, йди, дощику”

(українська народна музика в обробці Я. Степового “Дощик”)
Грайливо

Діти стають рядочком або колом проти вікна і співають

Іди, іди, дощику...

(ручки наче до молитви склавши)

Зварю тобі борщику...

(Наче мішають правою рукою борщ).

Поставлю в кутику...

(Вдають, наче беруть горщик і кладуть його на землю).

На терновім прутику...

(Показують правим пальчиком угору).

І на додаток: "Хлюп, хлюп, хлюп!"

(Під час цього піднімають обидві руки вгору і, опускаючи згори донизу, припадають на одне колінце і пристукують пальчиком об підлогу, удаючи хлюпотіння краплин дощу).

Коли хочуть ілюструвати великий дощ, то співають голосно:

Іди, іди, дощику...

Цебром, відром, дійницею...

(Показують, наче несуть велику дійницю).

Над нашою пашницею...

(Розводять руками, наче показують, що перед ними розстелена пашниця).

(Ізнову - "хлюп, хлюп, хлюп!", але вже голосніше, плещучи в долоні. Це ніби імітація великого дощу).

III. Заключна частина.

9. Вправи на розвиток творчої ініціативи дітей.

Логопед пропонує дітям відпочити.

Звучить п'єса П.І. Чайковського "Жовтень" (із циклу "Пори року")

діти слухають її із заплющеними очима. Далі музичний керівник пропонує дітям намалювати осінь, передавши фарбами ті почуття, що навіяла музика.

ЗАНЯТТЯ: ДИТЯЧІ ЗАБАВИ.

Мета: розвивати координацію загальних рухів, орієнтацію в просторі. Розвивати силу видиху та закріплювати діафрагмальне дихання. Навчати диференціювати поняття “ліворуч - праворуч”, “шеренга”. Закріплювати вимову звука [у], регулювати наголос та інтонаційну виразність. Формувати виразність артикуляційну та мімічну. Розширювати словник та знання про український фольклор. Формувати спільну діяльність під час співів і танцювальних вправ.

Хід заняття**I. Вступна частина.****1. Ритмічна розминка.**

Діти повторюють рухи за Музичним керівником:

З фізкультурою ми дружим,
Фізкультуру любим дуже.
“Раз, два, три, чотири”, -
Чути з нашої квартири.
(Ходьба на місці).
Дружно руки підіймайте,
Все прекрасно, опускайте.
Нахиліться, розігніться,
Станьте прямо, усміхніться.
Руки вже за головою,
Тож дивись перед собою.
Випрямляємо хребет,
Лікті зводимо вперед.

Мов метелики, літаєм,
Крильця зводим, розправляєм.
Будем спортом ми займатись,
Будем сили набиратись.
Хай мужніє наше тіло,
Хай мужніють наші ноги,
Хай мужніють наші руки,
Щоб усі були здорові.

2. Вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції.

1) Вправа “Сніжинка” на співвіднесення вимови звука з початком вдиху: дітям роздають паперові сніжинки і пропонують подути на них зі звуком [с]. Дорослий звертає увагу дітей на те, що кінчик язика захований за нижні зуби, а губи

посміхаються. Видих плавний на рахунок до 4-х.

- 2) Узимку часто дме сильний вітер, піднімаючи сніг над землею. Як він завиває в димарях і на горищах? (Вимова звука [у] протяжно, з різною довжиною та гучністю).
- 3) Робота над скоромовкою:

“Снігу, сніжок - падай на поріжок”.

Схема роботи:

- прослухати скоромовку;
- вимовити разом із логопедом хором;
- вимовити, відстукуючи ритмічний рисунок долонями:
- вимовити скоромовку, крокуючи на місці в такт ритмічному рисунку;
- самостійне промовляння скоромовки кожною дитиною.

II. Основна частина.

3. *Вправи на активізацію фізичної і психічної активності.*

- 1) Вправа на розвиток уваги та вміння орієнтуватися в просторі.

Логопед пропонує дітям вишикуватися за зростом, перерахуватися, заплющити очі, взятися за руки. Звертаючись до кожної дитини, він просить назвати номер сусіда праворуч та ліворуч. Варіант відповіді: *Сашко стоїть першим, а Марійка - другою. (Відповіді дають у розгорнутій формі).*

- 2) Етюд на подолання рухового автоматизму.

Музичний керівник: Піднесіть праву руку ті, хто стоїть під парним номером, зробіть великий крок уперед. Умови гри: необхідно стрибати в такт музики за схемою:

- а) ноги в боки, плеснути долонями над головою;
- б) ноги разом, ударити руками по стегнах.

Як тільки музика раптом замовкає, потрібно завмерти в позі на час зупинки музики

“Циркові конячки” М. Красєва

4. *Вправи на формування музичного темпу й ритму.*

Перешиккування під музику (музика А. Гербера).

I частина: Діти стоять двома шеренгами одне за одним. Перша шеренга утворює ворота, узявшись за руки. 4 такти стоїть на місці. Друга шеренга проходить уперед під воротами першої шеренги (4 такти) й утворює у свою чергу ворота. Потім 1-а шеренга проходить під воротами другої (4 такти) і знову утворює ворота. Так до 16 такту. Цей почерговий рух шеренгами повторюється чотири рази.

II частина: Потім діти повертаються праворуч і стають у дві колони. На 17-й такт - 1-а пара береться за руки й на 18-й такт починає рух “коридором” до кінця колони й зупиняється. На 19-й такт друга пара береться за руки й на 20-й такт рухається до кінця колони “коридором” між дітьми й зупиняється; і т. д. усі чотири пари до 24 такту. 25-36 такт - повтор рухів у парах.

5. Співу.

Розучування української народної пісні

“Коляд, коляд, колядниця”.

Розширення та закріплення елементарних правил співу, дотримання відповідної постави.

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця,
А пісна не така,
Дайте, дядьку, п’ятака.
Візьму вола за рога,
А кобилку за чупринку
Та виведу на могилку,
А з могилки на тічок,
дайте, дядьку, п’ятачок.

6. Гра на музичних інструментах.

Відбивання на бубні української народної щедрівки “Сію-вію, посіваю”.

7. Самостійна музична діяльність.

Музична сюжетно-рольова гра “Трень-трень, чок-чок”

(Музичний керівник пропонує прослухати жартівливу пісеньку «Нумо, друзі, у танок» (сл. Т. Волгіної, муз. В. Філіпенка).

Балалайка є в Бориса.
Ти заграй нам, не барися!
Трень-трень... дивина!
Обірвалася струна!
Гарна скрипка є в Івася,
Ти заграй, Івасю, не грайся!
Ля-ля... Раптом - хрясь!
Поламав смичок Івасю.
Та знайшлись у Олі й Тані
Гарні ложки дерев'яні.
Чок-чок, чок-чок!
Нумо, друзі, у танок.

Спочатку голосом відпрацьовують приспіву: “Трень-трень...”, “Ля-ля...” (різною висотою - голосу та гучністю, потім грають на відповідних музичних інструментах).

8. *Ігрова діяльність.*

Рухлива гра “Ліпимо сніжки”

Музичний керівник: А зараз ми пограємося в сніжки, але спочатку їх необхідно “зліпити”. Діти йдуть по колу під музику, коли музика стихає, вони присідають і “ліплять” сніжки. Наприкінці гри музичний керівник пропонує уявно “пограти” в сніжки активними рухами.

Сніг-сніжок засипав поріжок побігли ми погратися у сніжки на лужок.

III. **Заклучна частина.**

9. *Вправи на розвиток творчої ініціативи дітей.*

Під час гри звучить музика

Музичний керівник: А в які ще ігри можна

гратися взимку, коли лежить сніг?

Під час відповідей дітей з'являються відповідні малюнки: ковзаняр, хокеїст тощо.

Подивіться уважно на малюнки і скажіть, що забув домалювати художник. Домалюйте деталі, яких не вистачає. Визначте, хто яким видом спорту займається. Розкажіть, яким видом спорту займаєтеся ви.

Ю. Слонова “Вальс ковзанярів”.

ЗАНЯТТЯ: СВЯТА НАШОЇ РОДИНИ

Мета: розвивати координацію рухів, орієнтацію в просторі. Розвивати силу видиху та закріпити діафрагмальне дихання. Регулювати наголос та інтонаційну виразність. Формувати артикуляційну й мімічну виразність. Формувати графо-моторні навички. Розширити словник та знання про зимові свята. Формувати спільну діяльність під час співів і танцювальних вправ.

Хід заняття

I. Вступна частина.

1. Ритмічна розминка.

Ходьба із зупинками; біг із зупинками

(музика І. Штрауса “Вічний рух”).

Музичний керівник пояснює, що після 1-го музичного уривка перед 2-м потрібно зупинитись і чекати закінчення музичної фрази, а почати рух знову потрібно з повтору першого музичного уривка.

Наприклад: діти крокують під маршову музику. Зі зміною музичного уривка (швидкої музики для бігу, стрибків або підскоків) вони повинні зупинитися і стояти на місці, відновивши ходьбу під музику тільки на початок маршової музики.

Те ж саме з бігом під швидку музику зі зміною музичного уривка.

2. Вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції.

1) Розспівування голосних.

Після двох голосних потрібно робити невелику паузу. Наголос на другому голосному. (Пауза умовно позначається знаком /).

I-e/a-o, e-a/o-u, a-o/u-и

2) Вправа “Веселі м’ячі”.

Діти виконують стрибки, одночасно вимовляючи будь-які склади, запропоновані дорослим. Це можуть бути рядки будь-якого дитячого віршика. Подих і мовлення під час виконання вправи мають бути вільними й скоординованими з рухом. Плечовий пояс, шия, верхня частина грудей вільні. Під час стрибків стежити за плавністю видиху, рівним і вільним звучанням голосу й чіткою вимовою.

Подивився за вікно!

Все в зимовому вбранні!

Відчинив я навстіж двері,

Гей! Дивіться - чудеса!

Опустились небеса!

Хмарочка була над нами!

Опинилась під ногами!

II. Основна частина.

3. Вправи на активізацію фізичної і психічної активності.

Музичний супровід - "Радісний вальс" С. Тулікова.

1) Гра на розвиток уваги та подолання рухового автоматизму.

Правила гри (бажано, щоб кількість гравців була непарною): усі стають у коло, ведучий ритмічно плеще в долоні, діти по черзі виконують рухи:

- 1- й гравець присідає:
- 2- й плеще в долоні;
- 3- й присідає і так далі по колу.

2) Вправа "Я піднімаю руки вгору".

Діти стоять у колі, музичний керівник - у центрі кола. Звертаючись до когось із дітей, він говорить:

Як у дзеркальце, дивись
І так само ворущись.
Проти тебе я стою,
Все роби, як я роблю.

Після цього музичний керівник робить будь-які рухи, супроводжуючи їх мовленнєвим поясненням. Наприклад: "Я піднімаю руки вгору". Той, до кого він звертається, повинен точно повторити і фразу, і рухи. Якщо дитина помилилася, то виходить із гри. Якщо ні - стає ведучим і звертається до іншої дитини з кола. Решта дітей ритмічно під вірш плеще в долоні.

4. Вправи на формування музичного темпу й ритму.

Мовленнєва рухлива гра з м'ячем "Сніжки"

Рухи дітей супроводжуються текстом.

Діти стоять парами навпроти одне одного й виконують рухи з м'ячем.

Раз, два, три, чотири,

Ми з тобою сніжок зліпили

Перекидають одне одному м'яч.

Круглий, міцний, дуже гладкий

Одна дитина котить м'яч навколо себе, присівши навпочіпки.

І зовсім, зовсім не солодкий.

Штовхає від себе м'яч до іншої дитини в парі.

Раз - підкинемо, два - піймаємо,

Три - упустимо і... зламаємо.

Друга дитина підкидає й ловить м'яч, б'є його об підлогу, передаючи м'яч своєму партнерові. На слово

"зламаємо" дитина, у якої опинився м'яч, ховає його за спину

5. Співи.

Продовжувати розучувати пісню "Коляд, коляд, колядниця" (*дивись попереднє заняття*).

7. Самостійна музична діяльність.

Крок під музику за вихователем по колу. Вправління дітей у формуванні кола.

Самостійні танцювальні рухи. Репертуар:

"Хоровод навколо ялинки"

(музика П. Майбороди).

8. Ігрова діяльність.

Українська народна рухлива гра "Хто шепоче?"

На середину кола або кімнати виходить один із гравців із пов'язкою на очах. До нього по черзі підходять усі інші та кожен щось шепоче на вухо. Потрібно за голосом дізнатися, хто шепоче, назвати його ім'я, і тільки тоді можна зняти пов'язку та помінятися з ним ролями. Щоб не бути впізнаним, кожний старається змінити голос і манеру розмови, і це дуже ускладнює завдання. Потрібно бути дуже уважним, щоб навіть у зміненому голосі вловлювати знайомі інтонації та визначати, хто шепоче.

III. Заклучна частина.

9. Вправи на розвиток творчої ініціативи дітей.

Вправа "Роздивись і намалюй".

У завданні ліворуч у клітинці зображено набори форм, із яких складають предмет (у довільному розташуванні). Музичний керівник допомагає дитині скопіювати та вирізати ці елементи з кольорового паперу, а потім дитина самостійно складає з них зображення предмета, намальованого праворуч.

ЗАНЯТТЯ: ПОРА РОКУ «ЗИМА»

Мета: розвивати орієнтацію в просторі. Працювати над мовленнєвим диханням, чіткою дикцією. Розвивати мовленнєві й мімічні рухи, чистоту інтонування під час співу, змінювати інтонацію відповідно до емоційного забарвлення фрази. Навчати розрізняти звук [е] на слух та чітко його вимовляти. Формувати графо- моторні навички. Розвивати швидкість, точність, увагу, фонематичний і ритмічний слух. У процесі заняття активізувати мовленнєві можливості дітей, поповнювати лексичний запас слів із теми “Пора року “Зима”. Співвідносити дії правої і лівої руки.

Хід заняття**I. Основна частина.****1. Ритмічна розминка.**

Музичний керівник пропонує дітям вишикуватися за схемою: називає ім'я дитини, а виходить дитина, яка стоїть праворуч названого дошкільника. Опис вправи: діти стоять уздовж стіни

“В темпі маршу” (муз. Ф. Надененко)

I частина - колона іде бадьорим кроком уздовж стіни.

II частина - діти бігають у будь-якому напрямку повсій кімнаті, не штовхаючись.

III частина - діти йдуть на свої місця, шикуються заведучим. До закінчення мелодії колону треба відновити.

2. Вправи на розвиток дихання, голосу й артикуляції.**1) Вправа для розвитку артикуляції.**

Вимовити на одному видиху повторюючи за логопедом: лід, сніг, зима, мороз, холод, сніжок, снігопад.

2) Вправа на постановку дихання.

Вимовити на одному видиху цілий смисловий блок:

На дуби і на ялинки

Тихо падають сніжинки:

Одна сніжинка, дві сніжинки...

3) Знайомство зі звуком [е].

Голосний, співається, рот відкритий, вимовляється голосом.

4) Знайомство з буквою Е.

Обведення по контуру, друкування її пальцем на столі, складання з паличок, відшукування в алфавіті.

5) Робота над скоромовкою: “Ковпак перековпакували-перевиговпали”.

II. Основна частина.

3. Вправи на активізацію фізичної і психічної активності.

1) Гра на подолання рухового автоматизму.

Діти крокують під музику Е. Жака-Далькроза **“Ритмічний етюд”**. Раптом музика обривається, але діти мають продовжувати крокувати в попередньому темпі доти, доки логопед не скаже: **“Стій”**.

2) Вправа на розвиток уваги та пам'яті **“Ходимо на гостину”**.

Музичний керівник просить запам'ятати, до кого по черзі він ходив на гостину. Завдання можна ускладнити рухом (наприклад плесканням у долоні, притупуванням, стрибком, **“пружинкою”**), що виконується перед кожним, кого відвідував **“гість”**. Потім логопед просить показати кожного з дітей, до кого він ходив у гості і який рух показував кожному з них.

4. Вправи на формування музичного темпу й ритму.

Мовленнєва рухова гра з м'ячем **“Сніжки”**

Рухи дітей супроводжуються текстом.

Діти стоять парами навпроти одне одного й виконують рухи з м'ячем.

Раз, два, три, чотири,

Ми з тобою сніжок зліпили

Перекидають одне одному м'яч.

Круглий, міцний, дуже гладкий

Одна дитина котить м'яч навколо себе, присівши навпочіпки.

І зовсім, зовсім не солодкий.

Штовхає від себе м'яч до іншої дитини в парі.

Раз - підкинемо, два - піймаємо,

Три - упустимо й... зламаємо.

Друга дитина підкидає й ловить м'яч, б'є його об підлогу, передаючи м'яч своєму партнерові.

*На слово **“зламаємо”** дитина, у якої опинився м'яч, ховає його за спину.*

5. Співи.

Розучування пісні **“Зимонька-снігуронька”**(муз. Я. Степового, сл. Л. Глібова).

6. Гра на музичних інструментах.

Репертуар: українська народна щедрівка **“Сію, вію, посіваю”** (тамбурин і дзвіночки).

7. Самостійна музична діяльність.

Розучування танцювальних рухів до композиції

“Танок сніжинок”.

*Діти стоять у колі обличчям до центру в першій позиції (нижні кути лопаток злегка зведені й опущені вниз). У центрі знаходиться ведучий - **“веселий олівець”**. Він теж стоїть у першій*

позиції. На команду вихователя на 1-й такт усі діти витягають праву ногу вперед, злегка торкаючись носком підлоги (м'язи напружені, стопа максимально зігнута в надп'яточно-гомільковому суглобі, пальці витягнуті).

На 2-й такт, не відриваючи носка від підлоги, описують ним півколо назад - "малюють". На 3-й такт - описують носком півколо вперед. На 4-й такт - вихідне положення. На 5-8-й такти - повторюють усі рухи з лівої ноги.

Виконуючи ці вправи, діти повертають голову в бік, у який рухається нога, шию тримають рівно, між-лопаткові м'язи напружені, живіт підтягнутий.

На 9-12-й такти - виконують сім кроків галопу вліво з лівої ноги, руки розведені в сторони; на восьмий крок - відитовхуючись від підлоги обома ногами, виконують стрибок угору, руки опускають униз. На 13-16-й такти - повторюють ці рухи вправо. Виконуючи гапон, плечі й руки тримають на одному рівні, голову повертають у бік руху, плечі не піднімають. Виконують легко і граціозно.

Музичний керівник: Уявімо, що кожен із нас - це маленька сніжинка,
і протанцюємо танець сніжинок. (Під музику діти танцюють).

8. Ігрова діяльність.

Мовленнєва рухлива гра "Взимку"

Імпровізація рухів:

Ми взимку в сніжки граємо, ми граємо, ми граємо.
По заметах ми стрибаємо, ми стрибаємо, ми
стрибаємо.
І на лижах ми біжимо, ми біжимо, ми біжимо.
На ковзанах по льоду летимо, ми летимо, ми летимо.
І снігурку ліпимо ми, ліпимо ми, ліпимо ми.
Гостю-зиму любимо ми, любимо ми, любимо ми.

III. Заклучна частина.

9. Вправи на розвиток творчої ініціативи дітей.

1) Відгадати загадку, дібрати спільнокореневі слова:

Білі-білі холодинки,
Зірочки і намистинки.
Взимку вкрили ми навкруг
Ліс, дорогу, поле й луг.
А як сонце припече –
Ми струмочком потечемо.

(Сніг, сніжинка, сніжок, сніжка, сніжний)

2) Виготовлення витинанки "Сніжинка" за допомогою паперових серветок та ножиць.

ЗАНЯТТЯ: ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

Мета: Вчити дітей переключати рухи, узгоджуючи їх зі словами, розвивати міміку обличчя, артикуляційну моторику, долати носовий відтінок, активізувати корінь язика, що особливо корисно для дітей з патологіями носоглотки.

Обладнання: Обруч зі стрічками, віночок, лимон, тістечка, цукерка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, сьогодні свято іменинників, а на святах дуже весело; всі співають і грають у різні ігри. Для іменинників завжди водять хоровод, який називається «Коровай». Станьте всі в коло й підемо под музику: Як на свято ішли,

Ми віночок знайшли (зупинились, нахилились)

Та не знали, де діти, *(розводять руками)*

В дитсадок принесли. *(руки вперед)*

А тепер он який

Той віночок ясний.

На голівці лежить, *(руки на голову)*

Буде радість в нім жить, (посміхнулись)

(Вихователь в колі з віночком на голові танцює, діти плещуть у долоні.)

Музичний керівник. На святі завжди гостей пригощають. *(Мімічні етюди.)* На столі ви побачили багато страв. Покажіть, як ви здивувались. А тепер уявіть, що ви покуштували лимон. *(Показує лимон).* А як ви жували смачні тістечка, а як ви їх потім ковтали? А яка була солодка цукерка! *(Діти виражають задоволення.)* Як ви її смоктали? А як дули на гарячий чай? Так було все смачно, що ви багато поїли, і у вас заболіли животики. *(Відповідний вираз обличчя.)*

Потім прийшов лікар Айболить і дав усім дітям мікстуру. Вона була гірка-гірка, але животики одразу перестали боліти, і діти посміхнулися.

Музичний керівник. А зараз давайте для наших іменинників заспіваємо пісню.

ДАРУНОК

Муз. А. Філіпенка

Ми зірвали в полі

Дзвоник голубий,

Принесем в дарунок

Дітворі малій.

Ля-ля-ля.

(Вихователь слідує за диханням та артикуляцією.)

Музичний керівник. Діти, ви дуже гарно співали, а зараз вас чекає цікава гра з язичком,

давайте спробуємо. Гра називається «*Схованки*». Тільки ховатися будемо не ми, а наші язички. Подивіться, як ховається мій язичок — ви його навіть не побачите. *(Показує.)* Сидіть спокійно, голову тримайте прямо, заховали язик!

(Вихователь слідує, щоб діти не закривали рота, коли відсувають язик назад. Кінчик язика при цьому знаходиться внизу.)

Музичний керівник. Молодці, діти, а тепер всіх запрошуємо покататися на каруселі.

(Вихователь стає в коло і тримає над головою обруч. Діти, взявши стрічки, які прив'язані до обруча, правою рукою ідуть під музику по колу, прискорюючи хід та промовляючи:)

В каруселі сіли діти:
Галя з Ларою та Рита,
І поїхали кругом,
Все бігом, бігом, бігом.

(Після акцентованого акорду діти перехоплюють стрічку лівою рукою і, уповільнюючи хід, біжать в інший бік зі словами:)

А тепер не поспішайте,
Каруселі зупиняйте,
Раз, два, раз, два,
І скінчилась наша гра.

Музичний керівник. Який веселий у нас день народження. Тож давайте пограємо в гру «**Веселі хлоп'ята**». Вова буде ведучим і стане посеред кімнати. А всі станьте вздовж стіни. Як скажете віршик, перебігайте на протилежний бік, а Вова буде вас ловити.

Всі веселі ми хлоп'ята
Бігать любимо і грать,
Раз, два, чотири, п'ять,
А ти спробуй нас догнать.

(Грає весела музика, діти зі сміхом перебігають на протилежний бік. Спіймані виходять з гри. Гра продовжується.)

Музичний керівник. Ось ми з вами пограли, поводили хоровод, поспівали. Давайте скажемо: О-о-о, які ми молодці, у- у-у, як ми заморилися, а-а-а, тепер ми відпочинемо. *(Діти лягають на підлогу й під спокійну музику розслабляються.)*

ЗАНЯТТЯ: В ГОСТЯХ У ЛЯЛЬКИ ОЛІ

Мета: Продовжувати вчити дітей регулювати тонус м'язів, координацію рухів, розвивати загальну моторику, міміку обличчя на основі мімічних етюдів, мовну моторику на основі артикуляційних вправ та ритмодекламації, долати назальний відтінок голосу за допомогою проспівування голосних, ігор з піснями, що особливо корисно дітям з патологіями носоглотки. Виховувати взаємодопомогу та дружнє ставлення одне до одного.

Обладнання: Дзеркало, іграшковий посуд, столи, стільці, «хатинка», малюнки, овочі, фрукти.

Попередня робота : Підготувати дійову особу — ляльку Олю.

ХІД ЗАНЯТТЯ

(Діти заходять в зал під музику, марширують з високим підніманієм ніг та промовляють вірш:)

По доріжці крок за кроком
В черевичках ідемо.
По калюжах не ходи
І грязюки не носи.

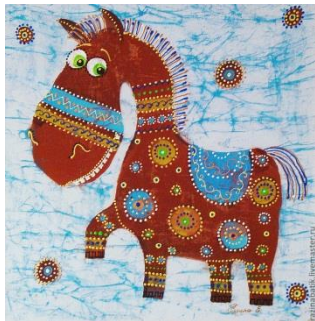
Музичний керівник. Колом ходимо за руки,
Тільки треба не зівати.
Ви повторюйте всі рухи,
Ті, що вам покаже Ната.

(Одна дитина стає в центрі кола і показує рухи: піднімання рук, плескання в долоні, нахили, присідання. Діти повторюють.)

Музичний керівник. Діти, сьогодні лялька Оля запросила нас до себе в гості, у село. Їхати ми будемо на конячці. Бийте ногою об підлогу та промовляйте за мною:

Цок-цок, цок-цок,
Цокають копита.
Цок-цок, цок-цок,
Я охайна й вмита.
Я копитом постучу,
Як захочеш прокачу.

(Під музику діти біжать по колу і підбігають до хатинки, де живе лялька Оля.)

(Музичний керівник стукає у двері. Їх відчиняє лялька Оля (доросла дівчинка).)

Лялька. Добрий день, діти, я дуже рада, що ви завітали до мене в гості. Я запрошую вас зайти в мій будиночок, але він у мене не простий, а чарівний. Біля входу висить дзеркало. Щоб зайти, треба подивитися на себе в дзеркало, посміхнутися самому собі, або зробити сердите обличчя, або здивоване, або сумне. *(Діти відтворюють 2-3 мімічних етюда.)*

Лялька. Діти, я так готувалася до вашого приходу: прибрала в будинку, зробила пригощення, але не встигла накрити стіл. Допоможіть мені, будь ласка. Поділимося на дві команди і побачимо, хто швидше накриє стіл. За моєю командою беріть, по одній речі з іграшкового посуду, що стоїть на підлозі в углу, і переносіть на стіл. Чия команда буде першою, та і перемогла.

Лялька. Ну, а тепер сідайте за столи і починайте їсти.

(Діти імітують ковтання.)

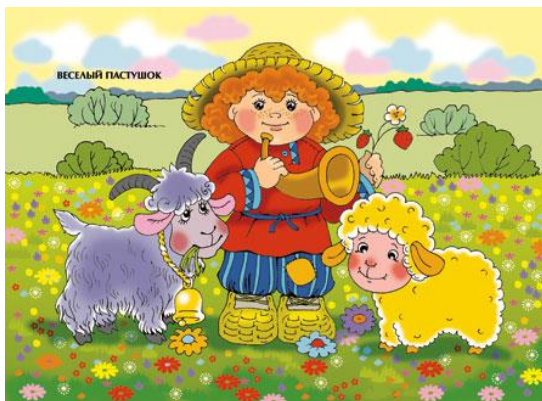
А давайте зробимо губи, як бублик, який ви їли. А тепер оближемо губи після смачного варення.

Музичний керівник. А зараз давайте веселитися. Спочатку зіграємо на дудочці. Витягніть губи вперед і кажіть: «ДУ-ДУ-ДУ-ДУ — дудочка». Дудочка вже не грає, приведіть губи в нормальний стан. (*«Дудочка грає» — діти витягують губи вперед. «Дудочка замовкла» — губи в нормальному положенні.*) А тепер для Олі заспіваємо пісню про дудочку, на якій грає пастушок Василько.

ПАСТУШОК

Сл. Г. Демченка Муз. Ю. Рожавської

Хто це вийшов на лужок,
На зелений бережок?
Хто це грає на дуду:
Ту-ру, ту-ру, ду-ду-ду?
Це Василько пастушок
Вигнав кіз на моріжок.
Це він грає на дуду:
Ту-ру, ту-ру, ду-ду-ду!

(Діти співають, проплескують, тактують.)

Музичний керівник. А кози Василька почали одразу травку косити і їсти. Становіться і робіть, як я. (*Діти стоять в ряд і роблять рухи, немов косять траву та говорять:*)

Тілі-тілі, тілі-тілі,
Три кози траву косили.
Притомилися і сіли,
І травицю ту ж поїли.

(спираючись на руки, нібито їдять траву.)

Вихователь. А тепер давайте пограємо в гру «Кіт-Васько».

(Обирається кіт та кілька мишей. Решта дітей стоїть в колі. «Кіт» виходить на середину кола, «миші» стоять за колом. Діти співають:)

Кіт Васько сіресенький,

Хвостичок білесенький,
Гарний кіт — воркіт!

(Всі ідуть праворуч, «кіт» — ліворуч.)

Лапками вмивається,
Хвостиком втирається,

(Під веселу музику діти повзають по кімнаті навколішках, спираючись на руки, нібито їдять траву.)

Вихователь. А тепер давайте пограємо в гру «Кіт- Васько».

(Обирається кіт та кілька мишей. Решта дітей стоїть в колі. «Кіт» виходить на середину кола, «миші» стоять за колом.)

Діти співають:

Кіт Васько сіресенький,
Хвостичок білесенький,
Гарний кіт — воркіт!

(Всі ідуть праворуч, «кіт» — ліворуч.)

Лапками вмивається,
Хвостиком втирається,
Пісеньку мурчить.

(Діти звужують коло.)

Дім обходить залюбки,
Загляда в усі кутки,
Очі — блись та блись.

(Всі ідуть праворуч, «кіт», крадучись ліворуч.)

Сяде й вусами пряде,
Коло нірки мишку жде,
— Мишко, стережись!

(Діти беруться за руки, роблять «ворота». «Миші» бігають то в коло, то з кола, а «кіт» їх ловить. Спіймані «миші» повинні пролізти під лавкою, при цьому пицати: «Пі-пі-пі».)

Музичний керівник. А тепер сідайте, відпочиньте і подивіться, що вам лялька Оля покаже.

Лялька. Діти, ви можете мені одним словом відповісти, що говорять діти і що ми чуємо від тварин і птахів на малюнках?

Лялька. Дівчата заблукали в лісі і кричать...

Діти. Ау.

Лялька. На гілці сидить зозуля і кричить...

Діти. Ку-ку.

Лялька. Діти годують корову яблуками. Вона дякує...

Діти. Му-у.

Лялька. Маленька дівчинка плаче...

Діти. Уа-уа.

Лялька. Курчата їдять зерно...

Діти. Ко-ко-ко.

Лялька. Вовк виє...

Діти. У-у-у.

Музичний керівник. Діти, вже пізно, і нам пора повертатися додому. *(Позіхає, діти повторюють.)* Ох, як я заморилася сьогодні. Давайте скажемо «До побачення» ляльці Олі і поїдемо додому.

Лялька. Я вам дам з собою яблука, груші, овочі, які вирости у мене на городі та в саду. Сідайте в машину, вона вас швидко доведе до дитсадка.

(Діти сідають на стільчики і ритмічно, ніби, крутять руль машини, промовляючи:)

Їду, їду я додому,
На машині з вантажем.
Не зважаючи на втому,
Все сиджу я за рулем.

Вихователь. Ось ми і приїхали додому. Ідемо до нашої групи.

(Діти під марш крокують по колу.)

ЗАНЯТТЯ: «ДІДУСЬ-ЛІСОВИЧОК»

Мета: Розвивати у дітей загальну моторику, міміку обличчя, рухливість органів артикуляції, спритність, увагу, голос, вміння грати в колективі, що корисно для дітей з патологіями будови мовного апарату.

Обладнання: Картки з малюнками, бубон.

ХІД ЗАНЯТТЯ

(Діти під музику заходять до залу.)

По кімнаті ми пішли,
Друзів ми собі знайшли.

Ще діти промовляють разом з вихователем та ходять врозтіч.)

Добре вдвох нам крокувати,
По галявині гуляти.

(Після зміни музики, крокують парами.)

Почнемо по колу біг,
Ось робота і для ніг.

(Діти ідуть по колу, після промовлення вірша — бігають. Музика скінчилась, діти присіли і говорять:)

Швидко бігли наші ніжки,
Притомились, сіли трішки.

Музичний керівник. Відпочили? А зараз я буду показувати рухи, а ви — повторювати.

Руки вгору, руки вниз,
Руки в сторони, дивись.
Всі присіли, встали, сіли.
Пострибали, походили.
Ну, а потім — відпочили.

Музичний керівник. Послухайте тишу. Заплющіть очі, відкрийте і послухайте уважно. Сьогодні я зустріла старичка, а хто він — відгадаєте, якщо будете робити все, що у цьому вірші.

Жив на світі старичок,
Маленького росточку, *(присіли)*
Він сміявся цілий день,
Сидівши на горбочку,
Ха-ха-ха
Да хе-хе-хе!

Ха-ха-ха

Да хе-хе-хе!

Ха-ха-ха

Да хе-хе-хе!

Ха! Ха! Ха!

Раз побачив павука,

Дуже він злякався. *(мімічні рухи)*

Та нічого не сказав,

А голосно сміявся.

Хі-хі-хі

Да ха-ха-ха!

Хі-хі-хі

Да ха-ха-ха!

Хі-хі-хі

Да ха-ха-ха!

Ха! Ха! Ха!

А побачивши вертуху,

Дуже розсердився.

Та від сміху на траву він

Так і повалився.

Хі-хі-хі Да ха-ха-ха!

Хі-хі-хі Да ха-ха-ха!

Хі-хі-хі Да ха-ха-ха!

Ха! Ха! Ха!

Музичний керівник. Хто це діти?

Діти. Старичок-лісовичок.

Музичний керівник. Він передав вам цукерки. Вони вже у вас у роті.

Ось цукерка зліва,

Ось цукерка справа,

Шоколадна та смачна,

Ще й солодка он яка.

Тільки де ж вона

пропала?

Проковтнув і вже нема.

(Діти виконують вправу для язика «Заховай цукерку», одну, то в другу цюку.)

втираючись язиком то в

Музичний керівник. Вам сподобалось так грати? А тепер будемо співати. Скоро Новий рік, до нас в гості прийде старичок-лісовичок, і ми з ним будемо водити хоровод. Вставайте в коло та повторимо його

Хоровод «Ялинка»

Музичний керівник. А ще від старичка-лісовичка у мене є лист, в якому він пропонує вам зіграти в гру «**Полювання на зайців**».

(Одна дитина виходить і говорить вірш:)

Немає зараз тут нікого,
Зайці, збирайтеся у коло!
Давайте всі перевертатись,
По снігу швидко з гір кататись.

(Під музику діти стрибають по всій кімнаті. Вихователь б'є у бубон: «Мисливці йдуть» Всі біжать до стільців, а вона удає, що ловить дітей.)

Музичний керівник. Нікого не спіймали мисливці!

(Гра продовжується, вірш читає інша дитина.)

Музичний керівник. А ще в конверті є картки з малюнками. Я вам буду їх показувати, а ви будете імітувати звуками. Це киця, вона каже...

Діти. Мяу.

Музичний керівник. А це теля, воно робить...

Діти. Му.

Музичний керівник. А це собака...

Діти. Гав-ав-ав.

Музичний керівник. А курка як? А гуси? А півник? *(Діти відповідають:)*

Музичний керівник. А ще в конверті є загадки. Відгадайте їх, малята.

Не звір, не птиця,

А ніс, як спиця. *(Комар)*

Може і розбитися,

Може і зваритися,

А захочеш,

Може в птаха перетворитися.

І в морі не купаються,

Немає в них щітинки.

Вони всі називаються...

(Яйце)

Да-да, морські то... *(Свинки)*

Музичний керівник. Молодці, діти, усе ви знаєте, усе вмієте. Я обов'язково напишу старичку-лісовичку про ваші успіхи, й про те, що ми чекаємо його в гості. А зараз час повертатися до групи.

(Діти під марш виходять із залу.)

ЗАНЯТТЯ: «ДОПОМАГАЄМО МАШІ»

Мета: Виховувати у дітей статику рухів, розвивати координацію слів та рухів ніг, ритмічної мови та рухів руки, рухів тулуба, розвивати дрібну моторику пальців рук, міміку обличчя, зорову та слухову увагу та пам'ять, на прикладі вправ, які показані навіть при складних органічних ураженнях (дизартрії.)

Обладнання: Дощечки, картинка мурашника, рахівниця, гілочки, листя, іграшки: сорока, ведмідь, їжачок, білочка, зайченя, лялька, гриби, горішки, жабка, бубон, хатинка.

Попередня робота: Проробити рухові вправи за методикою пасивної гімнастики, тобто за допомогою вихователя.

ХІД ЗАНЯТТЯ

(Діти під марш заходять до залу.)

Музичний керівник. Діти, коли я прийшла до дитячого садка, побачила сороку, яка прилетіла до нас із лісу з терміновою новиною. Справа в тому, що три ведмеді вкрали маленьку Машу. Дівчинка дуже прохала її визволити. Давайте врятуємо Машу. Для цього нам треба добре підготуватися. Ми повинні бути сильними та спритними. То ж вирушаймо в дорогу. Крокуємо по колу. А коли почуєте сильний акорд, зупиніться і проплескайте три рази.

Музичний керівник. Діти, щоб не загубитися, ми будемо під гучну музику плескати в долоні, а під тиху — піднімемо руки вгору і будемо ними колихати. Слухайте уважно!

Музичний керівник. Ось нірка лисиці, де вона відпочиває. Давайте ми тихесенько пройдемо, щоб не розбудити лисичку.

Музичний керівник. Діти, дивіться, як їжачок прибирає в нірці, як він ніжками натирає підлогу. Давайте йому допоможемо.

(Рухи ногою.)

Натираю я підлогу
І треную свою ногу.
Швидко треба натирати,
Щоб хвалила мене мати.

Музичний керівник. Пішли далі. *(Діти ідуть під марш.)* Дивіться, яке болото, перейти його можливо тільки по кочках.

(Діти ідуть по дощечках.)

Музичний керівник. А ось зайчик заготовлює капустку собі на зиму. Давайте йому допоможемо.

(Діти сідають на стільці та ребром долоні стукають по нозі:)

Туки-туки, тук-тук-тук!
Січем разом в вісім рук.

Туки-туки, ток-ток-ток.

Буде зайчику борщок.

Музичний керівник. Ох, втомилися наші ручки, і зайченятко втомилося. Давайте відпочинемо.

(Діти садяться навпочинки по колу. Руки зігнуті в ліктях, кисті висять вільно. Під вірш вони ворухать «лапками».)

Музичний керівник. В полі на горбочку

Зайченя сидить.

Свої лапки гріє,

Ними ворухить.

Раптом зайчик — плиг!

(Підстрибують, потім під музику стрибають по колу.)

Музичний керівник. Діти, подивіться. Хто це? Так це ж мурашки. Вони будують мурашник. Які вони маленькі, а тягають такі важкі гілочки та листячко! Ми зараз допоможемо їм. Сідайте, щоб всім було зручно. Гілочки зберіть у цю кучу, а листя — у цю.

Музичний керівник. А ось білочка. Вона рахує свої запаси на зиму. Давайте їй допоможемо і підрахуємо на рахівниці, скільки в неї грибів, а скільки горішків.

Молодці, діти. Ви добре рахуєте. До побачення, білочка.

Музичний керівник. А яка гарна галявина, де ми сидимо. Квіточки цвітуть, сонечко світить. Давайте всі разом посміхнемося сонечку. А ось, дивіться, вистригнула жабка. Здивувались? Покажіть, як. Ой, хмарка набігла, сонечка не видно. Нахмурились, як ця хмарка. Заплакала хмарка дощем. Як вона плаче? *(Музика за характером.)* Діти, треба поспішати нам за Машею.

(Під мари діти крокують.)

Музичний керівник. Щоб не загубитися давайте кричати: «Ау- у-у! Ау-у-у!» А ось і хатинка трьох ведмедів. Ой, дивіться, це ж Михайло Потапич. Він сказав, що відпустить Машу, якщо ми правильно виконаємо його завдання. *(Ведмідь стукає в бубон — діти танцюють. Зупиняється — і діти зупиняються.)*

Музичний керівник. Ми добре впоралися із завданням. А ось і Маша. Давайте ми з вами навколо Маші заспіваємо та поведимо хоровод, а звірята - друзі подивляться на нас!

(Вихователь з лялькою в руках стоїть в колі дітей. Всі співають.)

Ой, Мариночко моя

Муз. І. Кишка

Машо, Машо ти моя, (Ідуть по колу)

Затанцюю з нею я.

Приспів: Ой, як гарно танцювать, *(Кружляють навколо себе)*

Разом з Машею кружлять.

А хто Машу хоче взять *(Підходять до Маші, вихователь дає ляльку дитині)*

З нею разом танцювать?

Приспів: Ой, як гарно танцювать, *(Кружляють навколо себе)*

Разом з Машею кружлять.

А хто Машу хоче взять *(Підходять до Маші, вихователь дає ляльку дитині)*

З нею разом танцювать?

Приспів....

Музичний керівник. Ти, Машо, іди додому, бо тебе вже всі зачекалися. А дітки теж підуть до дитячого садка.

(Діти під музику виходять із залу.)

ЗАНЯТТЯ: «ЛИСТ ВІД ЧАРІВНИКА»

Мета: Розвиток статики, загальних рухів, дрібної моторики пальців рук, міміки обличчя, зорової та слухової уваги та пам'яті, що особливо показано в початковій стадії роботи з дітьми, у яких є ураження рухової та мовнорухової моторики.

Обладнання: Пластилін, лист.

ХІД ЗАНЯТТЯ

(Діти під музику входять до залу)

Музичний керівник. Діти, подивіться, що у мене в руках. Так, це конверт. По дорозі до дитячого садка я зустріла листоношу, і він мені дав цього листа. Він прийшов від Чарівника. Давайте розгорнемо і прочитаємо, що в ньому написано. Чарівник пропонує нам виконати чарівні вправи, виконавши які, ви станете маленькими чарівниками і зможете робити все, що захочете.

Музичний керівник. Читаємо першу вправу. Це гра, вона називається «Стоп, хлоп, раз». Ви повинні йти по колу один за одним. На сигнал «стоп» — зупиняєтесь і стоїте на місці. Тільки не ворухіться! «Хлоп» — підстрибуйте, «раз» — повертайтеся навколо себе та ідіть в протилежний бік. Почали!

(Під музику діти йдуть по колу.)

Музичний керівник. Наступна чарівна вправа називається «Пташки». Ми перетворюємось на пташок. Уявіть собі, що ваші руки — то крила, і ви летите по небу.

(Під музику діти бігають по залу.)

Музичний керівник. А тепер чарівник перетворив всіх на дерева. Повторюйте за мною.

Дмхнув вітер нам в лице, *(руки до лица)*

Загойдалось деревце.

Вітерець все тихше, тихше, *(руки гойдаються вниз)*

Деревце все вище, вище. *(руки вгору)*

Музичний керівник. А тепер ми сядемо на стільці і будемо відпочивати, а працюватимуть тільки наші ноги. Ця чарівна вправа називається «Веселі ніжки». Поставимо руки на пояс. Під музику, права нога — на п'ятку, на носок — двічі, потім ліва. А тепер одночасно.

Музичний керівник. Наступна чарівна вправа називається «Веселі ручки». Ми будемо ними розповідати віршик. Уважно дивіться і повторюйте за моїми руками.

Сорока - сорока. *(1 і 2 пальці лівої руки — у кільце)*

Кашу варила, *(2 палець правої руки крутить в долоні лівої)*

Діток кормила. *(2 палець правої руки стука в закриту долоню лівої)*

Цьому дала, *(загинає 5 палець лівої руки)*

Цьому дала, *(загинає 4 палець лівої руки)*

Цьому дала, (загинає 3 палець лівої руки)
Цьому дала, (загинає 2 палець лівої руки)
А цьому не дала, (показує великий палець лівої руки)

Ти води не носив, (погрожує 2 пальцем правої руки)
Дров не рубав, (обидві руки — в кулаки, опускає та піднімає)
Каші не варив, (2 палець правої руки крутить в долоні лівої)
Тобі нічого нема. (розводять руками).

Музичний керівник. А зараз ми повинні навчитися швидко змінювати вираз обличчя, як чарівники. Уявимо, що визернуло сонечко, і ми йому дуже зраділи, потім насунули хмари і почався дощ — і ми засумували. Раптом почувся грім — і всі злякалися. Почався дощ — і ми засумували. Раптом почувся грім — і всі злякалися. Пройшов дощ, і ми знову посміхнулися, бо визернуло сонечко. І ми йому заспівали пісеньку.

Сонечко

Муз. М. Раухвергера

У віконце сяє сонце,
Стало дуже весело,
І малята всі зраділи,
Ручками заплескали.
(Плецуть в долоні.)

Музичний керівник. Діти, уявіть, що ви попали під дощик, захворіли і прийшли до лікаря. Лікар взяв трубку і хоче послухати, як ви дихаєте. А ну, подихайте: спочатку тихо, а потім гучніш. Лікар дав вам солодку мікстуру від кашлю, ви її випили, вона вам сподобалась, і ви облизуєте губки. Як ви це робите? Потім настала ніч, ви лягаєте спати, і вам треба загасити свічку. (Діти дують.)

Музичний керівник. А тепер уважно послухайте музику. (Грає колискова.) Що треба робити під таку музику? Правильно, спати. А завтра ви знову прийдете до дитячого садка і що будете робити? (Грає плясова.) Так, танцювати. (Діти роблять ручками фонарики.)

Музичний керівник. А за те що чарівник нас навчив так багато робити, ми йому з пластиліну зробимо яблучко, моркву та сливку і відправимо з листоношею. (Діти ліплять.)

Вихователь. Молодці, діти, ви всі дуже старалися і стали справжніми чарівниками.

ЗАНЯТТЯ: «ПОДОРОЖ ДО КРАЇНИ ГРИ»

Мета: Вчити дітей правильно утримувати позу, розвивати міміку обличчя, дрібну моторику пальців рук, слухову увагу, м'язи шиї. Виховувати співчутливе ставлення одне до одного, що особливо показано дітям-дизартрикам.

Обладнання: Іграшки: сова, синичка, горобець, лялька - лимончик, листочки, папір, мішечок, лимонад.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, сьогодні ми з вами відправимось у подорож до країни Гра, де нас чекають багато друзів і цікавих ігор. Давайте сядемо у наш поїзд і поїдемо. *(Діти ідуть по колу, імітують рухи поїзда і промовляють: «Чух-чух-чух».)*

Музичний керівник. Поїзд прибув на зупинку «Совонька». Виходьте і подивіться, яка гарна галявина. *(Раптом вилітає Сова — м'яка іграшка.)*

С о в а . Я вас довго чекала, бо мені в лісі дуже самотньо і ні з ким пограти в мою улюблену гру «Сова».

Музичний керівник. Ми з радістю пограємо, тільки ти навчи нас.

С о в а . Коли музика грає — ви гуляєте, а коли перестає — завмираєте. Хто поворухнеться, виходить з гри. *(Грають.)*

Музичний керівник. Дуже цікава гра в тебе, совонько, але нам треба їхати далі. До побачення!

(Діти ідуть та промовляють: «Чух-чух-чух».)

Музичний керівник. Наступна зупинка «Синичкіна». На цій зупинці синички роблять ранкову зарядку і пропонують зробити її разом з ними.

(Діти розподіляються на дві групи. Одна група, руки — вбоки, під марш виконує рухи відповідно до тексту, друга промовляє вірші:)

На носочки піднімайся,
Присідай та випрямляйся.
Ноги вбоки, ноги вкупі,
Опускай донизу руки.

(Діти стоять у шерензі, а перед ними недалеко лежать листочки. Діти стрибають за листочками, піднімають і стрибають назад.)

Плиг-скок, плиг-скок,
Ось мій листок.
Плиг-скок, плиг-скок,
Ось мій листок.

Музичний керівник. Діти, подякуйте синичкам за теплу зустріч і поїхали далі. Наступна зупинка «Чиста галявина».

Ой, щось не схожа ця зупинка на свою назву, по ній розкидано багато папірців. (З'являється горобець і жаліється: «Пройшла велика буря, принесла багато сміття, а прибрати нікому».) Діти, давайте допоможемо горобцю. Треба зім'яти папір у кулак і кинути до мішечка для сміття.

Музичний керівник. От, молодці, діти, як ви гарно прибрали галявину, горобчик залишився дуже задоволений. До побачення, горобчику! Нам треба їхати далі. (Діти «їдуть» далі.) Наступна зупинка «Лимонна». На цій станції живе оцей чоловічок-лимончик, він хоче з вами пограти в цікаву гру. Він буде задавати запитання, а ви будете показувати обличчям відповідь.

Лимончик. Якщо вам подобається гра, який у вас буде вираз обличчя? А якщо не подобається? Ви з'їли апельсин, він солодкий? А який лимон на смак? Ви радієте сьогодні? А як ви плачете?

Музичний керівник. Лимончикові дуже сподобалось, як ви показували відповіді на своїх обличчях і за це він вас пригощає лимонадом.

Музичний керівник. До побачення, лимончику, ми їдемо далі. Наступна зупинка «Допитлива Варвара». Тут живе дівчинка Варвара, вона дуже допитлива і весь час роздивляється навкруги. Давайте і ми подивимося наліво так, щоб побачити якомога далі, потім направо. Напружимо м'язи, а потім постараємося розслабитись. Я вам буду розповідати про Варвару, а ви відповідно до тексту робіть рухи головою:

А допитлива Варвара
І наліво, і направо,
Роздивляється навкруг,
Де її найкращій друг?
Раптом дивиться вперед —
Друг сховався в очерет.
Тут Варвара вмить радіє,
Розслабляє вона шию.
Дивиться Варвара вгору,
Де пташки у ранню пору
Все літають по ділах
Та ковтають всіх комах.
Подивилась потім вниз,
Де мурашка тягне хмиз,
Дуже важко мурашині,

То й Варвара пружить шию.
Вперед потім подивилась,
Дуже Варя притомилась.

Музичний керівник. А тепер відпочиваємо, вдихнули — видихнули.

Музичний керівник. Залишилася нам тільки одна зупинка, на яку ми маємо приїхати. Називається вона «Танцювальна». Поїхали. На цій станції всі грають у гру «Зівака». Коли звучить музика гучна — ви танцюєте, а коли тиха — сідаєте на свої місця.

Музичний керівник. А тепер нам вже час відправлятися додому, ще й дощик збирається. Сідайте у вагони, відправляємося!

Тепловоз

Муз. З. Компанійця

Чух-чух-чух, чух-чух-чух,
їдемо додому.
Чух-чух-чух, чух-чух-чух,
Не боїмся грому.
Хто їде в поїзді?
Дітки і звірята,
Зайці пухнасті,
Кішки, ведмежата.

(Діти співають й ідуть по колу.)

ЗАНЯТТЯ: «ПРИГОДИ У ЛІСІ»

Мета: Розвивати у дітей загальні рухові навички, міміку обличчя, рухи зі звуконаслідуванням, фонематичне сприймання, слухову увагу, виховувати бажання допомагати іншим, любов до музики, що є корисним для дітей з ураженням рухової та мовної моторики.

Обладнання: Іграшки: Діди Морози в червоному та синьому одязі, Снігуронька, пташки, мішок з іграшками, лава, куб, какова хатинка Снігуроньки, зайчик, ялинка, подарунки.

ХІД ЗАНЯТТЯ

(Під марш діти заходять до залу і стають колом.)

Музичний керівник. Діти, дивіться, хто до нас прийшов?

Діти. Дід Мороз!

Музичний керівник. Здрастуй, Дід Мороз. Що тебе привело до нас, адже Новий рік ще не настав? *(Дід Мороз шепоче вихователю на вухо.)* Діти, справа в тому, що Дід Мороз заблукав, ідучи за Снігуронькою на новорічні ялинки. Ось і до нас прийшов, блукаючи. Але він сказав, що попереду нього десь біжить заєць. Якщо ми його доженемо — швидше можна дійти до Снігуроньки. Давайте підемо з Дідом Морозом шукати будинок Снігуроньки. У неї вже стоїть наряджена ялинка до свята. Ходімо, Дід Мороз, ми тобі допоможемо.

(Під музику діти крокують по колу, потім біжать.)

Музичний керівник. На вулиці холодно, ручки мерзнуть, щоб їх зігріти — потріть долоні. Ось так. Дивіться, діти, чиїсь сліди на снігу. Так це ж зайчика. Ми його вже доганяємо. А щоб його не загубити, треба йти по слідах.

(Під музику діти ідуть по слідах.)

Музичний керівник. Ось він! Привіт, зайчику! Веди швидше нас до Снігуроньки. Діти, зайчик каже, що попереду нас жде перешкода — повалене дерево, і нам треба буде його перелізти

Музичний керівник. Чуєте? Що це? Ку-ку, ку-ку — це зозуля кує. Вона з нами вітається. Давайте ми їй відповімо. Витягніть губки і промовляйте: ку-ку-у, ку-ку-у! Дітки, зозуля,

здається плаче. Як плачуть? Мені шкода зозулю. Її пташенятка випали з гнізда. Давайте допоможемо мамі повернути пташенят.

Музичний керівник. Плаче пташка, бо вона

Загубила пташеня.

Допоможемо ми пташці,

Знайдемо їй пташеня.

(Діти з підлоги беруть пташку і по лаві заходять на куб, залишаючи там пташку.)

Музичний керівник. До побачення, зозулю! Нам треба поспішати. Веди нас, зайчику, далі, бо ми вже замерзаємо. А ось ворони грають і нас запрошують до себе, щоб ми зігрілися. Вова і Юра будуть «собаками», які ворон ганяють.

Під ялинкою стрибають, *(Діти стрибають та каркають)*

Гучно каркають ворони.

За шкуринку посварились,

Всі кричали й метушились.

Тут собаки прибігають, («Собаки» наздоганяють «ворон»)

І ворони відлітають.

Музичний керівник. Дивіться, хто це? Це братик нашого Діда Мороза. Щоб ми зігрілися, Морози пропонують пограти, добігти до ялинки, пострибати навколо неї і відшукати під ялинкою для себе подарунки.

Музичний керівник. Діти! Йдіть до лісу хутко!

Принесли вам подарунки

І Мороз-Червоний ніс,

І Морозко-Синій ніс.

Хто сміливий піде в ліс —

В рукавичку ховай ніс.

Діти: По гостинці ми підем,

Їх додому принесем.

Музичний керівник. Діти, Діди Морози мені сказали, що ми вже прийшли до хатинки Снігуроньки. Ось вона! А ось і Снігуронька. Доброго дня, Снігуронька! Ми до тебе в гості прийшли. Діти, давайте заспіваємо нашим друзям пісеньку про ялинку.

Хоровод «Новорічна»

(Вихователь посередині під ялинку ставить Снігуроньку, Морозів, зайця, пташок.)

ЗАНЯТТЯ: «МАНДРІВКА ДО ЛІСУ»

Мета: Закріплення навичок загальної моторики, розвиток координації рухів, ритмічної мови, музичного слуху, що сприяє фізичному та мовленнєвому розвитку. Виховувати бажання грати, допомагати один одному, вболівати за товариша.

Обладнання: Кубики, кочки, мотузки, м'яч.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, сьогодні ми будемо мандрувати до лісу. Кроком руш!

(Діти стають у колону, ідуть під марш, потім біжать по хвилястій доріжці, потім ходять по кочках і стрибають через пні.)

Музичний керівник. Ось ми й прийшли до лісу. Як тут гарно! Навколо багато квітів, співають пташки, шумлять дерева. Як хитаються дерева (*зі сторони в сторону*)? Як пташки махають крильцями?

А от, дивіться, на галявині зайченята бавляться. Які вони веселі та прудкі. Давай з ними пограємо. (*Діти сідають навколішки поза стільцями, які стоять по колу.*)

Музичний керівник. Ви куди, зайці, пропали?

Діти. В капусті ми відпочивали.

Музичний керівник. А листочки не поїли?

Діти. Лиш носами зачепили.

Музичний керівник. Вас би треба наказати.

Діти. А ти спробуй нас догнати.

(*Під музику вихователь ловить «зайців».*)

Музичний керівник. Які спритні зайчики, так гарно бігали. А тепер

подивіться, скільки тут комах: літають бджілки, бабки, комарик. У куточку, у павутинні дзвенять мухи. Давайте пограємо в гру «Мухи в павутині».

(*1 група дітей утворює павутину, 2 група — це «мухи». Під музику з дзижчанням мухи влітають і вилітають із кола. У дітей руки опущені. На акцент діти беруться за руки, і коло змикається. Хто залишився в колі — програв.*)

Музичний керівник. Ой, дивіться, в центрі галявини лежить м'яч. Це, мабуть, зайці його забули. Давайте з ним пограємо. (*Діти перекидують м'яч, на останній рядок вірша дитина підкидує м'яч вгору.*)

М'ячик, ти мій кращий друже,

І люблю тебе я дуже.

Весело з тобою грати,

Вгору цілий день кидати.

Tani

Музичний керівник. А чи всі дітки тут, ніхто не загубився? Давайте покличемо. Ау, Оленко, ау, Віта! Усі тут. То ж давайте продовжимо мандрівку. Погляньте, ми підішли до полоси перешкод.

(На відстані протягнуто 3 мотузки на різній висоті.)

Перша — найвища, через неї пройдіть ходюю ведмедика. Друга — середня, під нею проповзіть мишкою. Третя — низенька, через неї перестрибніть, як жабки. Раз, два, три, початок гри.

Музичний керівник. А тепер, діти, сідайте, відпочиньте, а потім повернемося до дитячого садка. Я вам зараз заспіваю пісеньку, яка так і називається — «До дитячого садка», а ви підспівуйте приспів і плескайте в долоні.

До дитячого садка

Сл. Т. Бойка Муз. М. Дремлюги

Мандрували ми весь день,
Треба поспішати.
До дитячого садка
Йдуть усі малята.
Так-так, так-так-так,
Йдуть усі малята.
У дитячому садку
Гойдалки веселі,
Гірка чистого піску,
Коні й каруселі.
Так-так, так-так-так,
Коні й каруселі.

Вихователь. А тепер крокуємо додому. *(Діти під музику виходять із залу.)*

ЗАНЯТТЯ: «ПОДОРОЖ ДО ЗООПАРКУ»

Мета: Розвивати координацію рухів та м'язи, навчити дітей ходити змійкою, поєднувати звукоімітацію з рухами, розвивати об'єм легенів, всі психічні процеси, що є корисним навіть для дітей, у яких зовсім відсутнє або недорозвинуте мовлення (алалія.) Виховувати бажання грати і добре ставитися до тварин.

Обладнання: Кубики, іграшкові тварини, олівці, кульки, мандарин.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, сьогодні на занятті ми вирушимо до зоопарку і побачимо там багато різних тварин. Але спочатку ми повинні пройти складний шлях з кубиків. *(Діти ідуть під музику по колу, встають на кубики і плескають у долоні, потім зістрибують і продовжують свій шлях.)*

Музичний керівник. Ми йдемо у зоопарк.

Діти. Туп-туп, туп-туп.

Музичний керівник. Ми долаємо довгий шлях.

Діти. Туп-туп, туп-туп.

Музичний керівник. Ось ми і прийшли до зоопарку. *(У середину кола ставить іграшки тварин.)* Давайте привітаємось з тваринами їхньою мовою. *(Вихователь показує качку — діти підходять до неї, хитаючись, як качка, і промовляють: «Кря-кря»; вовка — ідуть навколішках і говорять: «У-у-у»; ведмедя — ідуть, хитаючись, у повний зріст, руки трохи вгору і говорять: «Рр-р»; конячку — бігають і говорять: «І-го-го».)*

Музичний керівник. А тепер подаруємо тваринам кульки *(роздає гумові кульки, діти їх надувають.)* Які чудові різнокольорові кульки, впевнена, що тваринам вони сподобаються.

Музичний керівник. Діти, подивіться, ведмедик Михайло спить. І мені спало на думку пограти в гру «Діти і ведмедик». Поки він спить, давайте танцювати.

Діти і ведмедик

Сл. І. Плакиди Муз. Т. Шутенко

Ось танцюють всі малята —

І дівчата, і хлоп'ята —

Ручками плесь та плесь,

Ручками плесь та плесь.

(Діти танцюють та плещуть у долоні.)

Музичний керівник. Ведмедик прокинувся, ховайтесь.

(Діти ховаються за стільці.)

Ведмедик. Де малята, що танцюють, мені спати не дають?

Музичний керівник. Це не малята.

Ведмедик. А хто це?

Музичний керівник. Це собачки.

Ведмедик. А чому вони не гавкають?

Діти. Гав-гав-гав.

Ведмедик. Раз то не діти, піду спати.

Музичний керівник. Ось танцюють всі малята —

І дівчата, і хлоп'ята —

Ніжками туп та туп.

Ніжками туп та туп.

(Діти танцюють та тупотять.)

Музичний керівник. Ведмедик прокинувся, ховайтесь.

(Діти ховаються за стільці.)

Ведмедик. Де малята, що танцюють, мені спати не дають?

Музичний керівник. Це не малята.

Ведмедик. А хто це?

Музичний керівник. Це кошенята.

Ведмедик. А чому вони не нявкають?

Діти. Няв-няв-няв.

Ведмедик. Ні, кошенят мені не треба, піду спати.

Музичний керівник. Ось танцюють всі малята —

І дівчата, і хлоп'ята —

По колінцях плесь та плесь,

По колінцях плесь та плесь.

(Діти плещуть по колінах, потім ховаються за стільці. Ведмедик прокидається і бачить ніжки дітей під стільчиками.)

Ведмедик. Так це ж діти! *(Діти тікають до протилежної стінки кімнати, а ведмедик їх доганяє.)*

Музичний керівник. От як ми роздратували ведмедика, спати йому не давали. Не будемо більше підходити до звірят, які сплять. Давайте погладимо конячку.

Конячка наша чисто вмита,

І розчесана, й завита.

Вівса поїла й знову за діло.

(Діти підходять по черзі до конячки-іграшки, гладять її, потім скачуть по колу по кімнаті під музику та цокають язиком.)

Музичний керівник. А ось мавпочка (*м'яка іграшка*). Вона дуже любить ласувати мандаринами. Пригостіть її, дітки. (*Діти пригощають мавпу.*) Вона дуже зраділа і заплескала в долоні. І ви поплескайте, як мавпочка.

В зоопарку я був,
Мавпеня там годував,
Дав одній я апельсин,
Ну, а другій — мандарин.
З ними довго не сиди,
Далі треба нам іти.

(*Діти в ритмі вірша плещуть у долоні.*)

Музичний керівник. А тепер, дітки, сідайте і намалюйте різнокольорові кульки, які ви дарували тваринкам.

(*Під спокійну музику діти малюють.*)

Музичний керівник. А зараз лягайте на підлогу і відпочиньте, помрійте, що ви маленькі, легенькі кульки, і вас чекає подорож до неба.

ЗАНЯТТЯ: «ПОДОРОЖ МАЛЕНЬКИХ ЛИСТОЧКІВ»

Мета: Продовжувати розвивати вміння грати і виконувати завдання в колективі однолітків, розвивати координацію рухів, рівновагу, артикуляційний апарат, м'язи, увагу, мислення, пам'ять, фонематичне сприймання, сміливість, активність, інтерес до заняття, зображувальні навички, що є корисним на I етапі роботи з дітьми, у яких майже відсутнє мовлення.

Обладнання: Крейда, фарба.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Сьогодні, діти, ми перетворимося на чарівні листочки, які будуть подорожувати. Уявіть себе маленькими листочками. *(Діти присіли).* Потім виглянуло сонечко, і наші листочки почали рости. *(Діти піднімаються і тягнуть руки угору.)*

Спочатку буду я маленьким I до колінок притулюсь, А потім стану я великим I вмить до неба дотягнусь. Подув вітерець, і листочки почали гойдатись *(похитування руками).* Гілочки, на яких ростуть листочки, нахилились низько до землі *(нахили всім тулубом).* Ось вітерець відірвав наші листочки, і вони полетіли. *(Під легку музику діти розбігаються по залу.)* Летіли, летіли листочки і

долетіли аж до річки. А на другому березі річки — рів. Давайте пограємо в гру «Ріка та рів». На сигнал «рів» — перестрибуйте через «рів» справа *(намальований крейдою),* а на сигнал «ріка» — «пливіть» через річку.

Музичний керівник. Ось наші листочки справилися з перешкодами і дуже зраділи, навіть захотілось їм заспівати: «а-а, о-о, і-і, у-у». *(Вихователь показує зразок вимови звуків, діти повторюють.)* Полетіли листочки далі і зустріли гусей.

Музичний керівник. Наші гуси у ставка...

Діти. Га-га-га, га-га-га *(втягують шиї).*

Музичний керівник. Наші качечки зрання...

Діти. Кря-кря-кря, кря-кря-кря *(ідуть нахилиючись).*

Музичний керівник. Наші гулі наверху...

Діти. Гру-гру-гру, гру-гру-гру *(руки вгору).*

Музичний керівник. А конячки на лугу...

Діти . І-го-го-і-го-го (б'ють ногою, як копитом).

Музичний керівник. Дятел дерево довбав...

Діти . Тук-тук-тук, тук-тук-тук (б'ють пальцем у долоню).

Музичний керівник. А як півник у дворі заспіває на зорі...

Діти . Ку-ка-рі-ку (б'ють себе руками по стегнах).

Музичний керівник. Ось які зустрілись листочкам друзі. Настав вечір і листочки почули дзвін комарика...

Діти . З-з-з.

Музичний керівник. Потім жука, який поспішав додому...

Діти . Ж-ж-ж.

Музичний керівник. Наші листочки зашуміли...

Діти . Ш-ш-ш.

Музичний керівник. І полетіли собі.

(Діти бігають по залу.)

Музичний керівник. А зараз згадаємо, якими різнокольоровими листочками ви себе уявляєте. Намалюйте їх, а щоб ви краще уявляли, слухайте музику. *(Діти малюють долонями.)*

Музичний керівник. Наші листочки дуже втомилися, пригорнулися одне до одного, закрили оченята, і їм наснилася їхня подорож. *(Розслаблення м'язів та заспокоєння в положенні лежачи на ковдрі.)*

ЗАНЯТТЯ: «ПРИГОДИ ПІВНИКІВ»

Мета: Вчити дітей розуміти мову, розвивати загальну, дрібну, артикуляційну моторику, психічні процеси, фонематичний слух, вчити вслуховуватися та розуміти музику, що сприяє розвитку мовлення.

Обладнання: Чарівна паличка, картинки тварин, шапочки півників, кубики.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, сьогодні у нас буде дуже цікаве заняття. Але, щоб воно почалося, ми повинні перетворитися на півників. Ось у мене чарівна паличка, за допомогою якої і відбудеться перетворення. Закрийте оченята. Раз, два, три...

Відкрийте очі, ви вже всі стали півниками. (*Одягає шапочки півників.*) Настав ранок, в курнику пробив годинник. Покажіть, як годинник ходить. (*Показують рухи язиком вліво та вправо.*) Тік-так, тік-так.

Півники всі встали, потягнулися. Треба зробити ранкову гімнастику: постояти на одній нозі, потім на другій, похлопати крильцями. Тепер півники повинні перевірити, чи всі кури на місті. (*Ходьба між кубиками змійкою.*) А зараз час їти снідати. Господарка на подвір'ї розсипала зерно. Всі півники гребуть землю (*рухи ногами*), клюють зерно (*рухи головою.*) А тепер треба запити (*нахили вперед-назад з рухами шиї*).
 Наші півники дуже горделиві, вони ходять поважно, ось так: спинка рівненька, високо піднімають ноги. Так півники ідуть напташиний двір.

Ходить півник на подвір'ї,
 Розпушив своє він пір'я.
 Походив він по піску,
 закричав кукуруіку!

Музичний керівник. З ним вітаються курочки. А як вони роблять?

Діти. Ко-ко-ко.

Музичний керівник. Потім качечки.

Діти. Кря-кря. (хитаються з боку на бік.)

Музичний керівник. Пливають гуси у воді.

Діти. Га-га-га. (*витягають шию.*)

Музичний керівник. А індик серед двора.

Діти. Бал-балда, бал-балда (*трясуть головою.*)

Музичний керівник. Потім півники ідуть на подвір'я для худоби. А кого вони там побачили?

(*Розкладає картинки, де зображені тварини.*)

Музичний керівник. Ме-е-е! (Діти показують картинку.)

Мяу. (Діти показують на kota.)

Гав-гав. (Діти показують на собаку.)

І-го-го. (Діти показують на коня.)

Музичний керівник. Півники погуляли і захотіли додому. Але в курнику їм треба знайти своє сідало. Зараз вони будуть його шукати. (Вихователь роздає дітям картинки з півниками різного кольору. Діти запам'ятовують свою картинку.)

Музичний керівник. Погуляйте ще трохи і ідіть додому. (Поки діти під музику гуляють, вихователь кладе картинки на стільці. Музыка закінчилась, діти знаходять свою картинку і сідають на «сідало».)

Вихователь. А ви знаєте, діти, один півник у нас хворий. А чому він захворів, ви узнаете, коли послухаєте цю пісеньку.

ПІВНИК ЗАХВОРІВ

Сл. М. Познанської Муз. Т. Шутенко

Вийшов півник погулять,

З кицею зустрівся.

Киця: «Няв», а півник наш

Так і затрусився.

Півник хворий, от біда,

З ліжка встать не може,

Порошок скоріш я дам —

Порошок поможе!

Півник знов почав співать,

Гарно поправлятися,

Щоб хвороби більш не знать —

Перестань лякатись!

Музичний керівник. Раптом пішов дощ, і півники захотіли намалювати цей дощ. Вони посідали за столи, взяли олівці і почали малювати маленькі смужечки. Які у нас півники молодці, такий гарний дощик намалювали! Поки півники малювали, на дворі потемніло, і вже час лягати спати. (Звучить «**Колискова**» Я. Степового, діти на ковдрі розслабляються.)

(Діти плещуть у долоні під музику.)

ЗАНЯТТЯ: «ПРИГОДИ ЗВІРЯТ»

Мета: Розвивати м'язи, орієнтацію у просторі, рухові навички, вивчати такі поняття, як колір та розмір, поповнювати словник, що є корисним на II етапі роботи над розвитком мовлення у дітей - алаліків.

Обладнання. Гімнастична драбина, дощечка, м'ячі, іграшки: грибочки, різнокольорові квіточки, різні за розміром метелики, повітряна кулька, мозаїка, віники, палички, корзиночки.

Попередня робота: З найомство дітей з кольорами та величинами.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, давайте уявимо, що ви — звірята із зоопарку: мавпенята, ведмедики, лисички, слоненята, тигрята. Звірі в зоопарку живуть у клітках. Мавпенятка лазять по деревах. Як вони це роблять? *(Діти лазять по гімнастичній драбині.)* Ще вони бігають одне за одною, кидаються бананами. *(Гра з м'ячем.)* А що роблять в клітці ведмедики? Розкочуються із сторони в сторону, стрибають на двох лапках, на одній, тримаючись за дерева *(стілці.)* Молодці! Так звірята жили собі в клітках, і одного разу їм набридло тішити людей. Вони вирішили втекти із зоопарку. Коли настала ніч, звірята відкрили свої клітки і на носочках повиходили *(ходьба на носочках по колу.)* Потім їхні носочки заболіли, і вони пішли на п'яточках *(ходьба на п'ятках.)* Коли звірята вийшли із зоопарку, їм більше не потрібно було прокрадатися, і вони радісно пішли до лісу *(марш під музику.)* На шляху до лісу була річка з тоненьким місточком. Звірята обережно перейшли через річку *(ходьба по вузькій дошці під музику.)* І вийшли вони на галявину. Хто це стучить? Так це ж дятел на дереві. Подивилися вони вгору і почули пісеньку дятла.

Дятел

Муз. Н. Леві

Тук-тук, тук-тук-тук,
В лісі ми почули стук.
Тук-тук, тук-тук-тук,
Це вже дятел сів на сук.
Тук-тук-тук, тук-тук-тук!
Тук, тук, тук, Тук-тук-тук,
Тук-тук-тук, Тук, тук, тук.

(Діти підспівують: «Тук-тук-тук, тук-тук-тук» — і стукають пальцем по долоні.)

Музичний керівник. На галявині було так красиво: росли грибочки, різнокольорові квіточки, літали метелики. Покажіть, де малі метелики, а де — великі. А якого кольору квіточки? Назбирайте малі грибочки в цю корзиночку, а великі — у цю. А мамі назбирайте тільки

червоних квіточок. Молодці! А ось до звірят прилетіла повітряна кулька і хоче з ними пограти.

(Діти під музику перекидають кульку.)

Музичний керівник. Погралися звірята і вирішили побудувати гарний будинок, щоб усім вистачило місця. Спочатку вони поклали рядок тільки червоних кубиків, потім — білих.

(Вихователь показує і називає колір.)

Музичний керівник. Який у нас буде перший ряд кубиків?

Діти. Червоний.

Музичний керівник. А другий?

Діти. Білий.

Музичний керівник. А наверх покладіть тільки маленькі зелені кубики.

Музичний керівник. Ось і готовий наш будиночок. Тепер зробимо вивіску «Дім звірят».

(Діти за зразком викладають з паличок літери.)

Музичний керівник. Щоб прикрасити кімнати, звірята вирішили викласти з мозаїки візерунки. *(Діти під спокійну музику працюють.)*

Музичний керівник. Після цього звірятам треба було трохи прибрати. *(Діти підмітають кімнату.)*

Музичний керівник. Звірята втомилися і лягли відпочивати. *(Діти лягають на ковдру і засинають. Грає спокійна музика.)*

Музичний керівник. Прокидайтесь, дітки: коли ви спали, ви знову стали дітками. Іншим разом ми ще побуваємо в гостях у звірят. У них тепер свій будинок, і вони живуть весело і дружно.

ЗАНЯТТЯ: «ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ЗАЙЧИКА»

Мета: Виховувати у дітей за допомогою дидактичних ігор та вправ зорову і слухову увагу та пам'ять. Розвивати тактильно-кінестетичні відчуття на основі сенсорики, що сприяє мовленевій діяльності на III етапі корекційної роботи з алаліками.

Обладнання: Музичні інструменти, іграшки, мішечок з овочами та фруктами.

Попередня робота: Ознайомити дітей з назвами овочів та фруктів, поняттями «один — багато, великий — малий, вперед — назад, направо — наліво»; вивчити вірші.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Музичний керівник. Діти, до нас у гості прийшов зайчик (*м'яка іграшка.*) Він мені розповів, що у нього сьогодні день народження, а це свято проходить завжди весело та цікаво. До зайчика на день народження прийшли білочка, ведмедик, собачка та кішка (*м'які іграшки*), і всі вони хочуть з вами пограти. Наші гості стануть у рядок. Запам'ятайте, як вони стоять. Закрийте оченята. (*Вихователь убирає якусь іграшку.*) А тепер скажіть мені, кого не стало.

Музичний керівник. А який день народження без музики? Ось і музичні інструменти — гітара, металофон, дзвіночок. Послухайте, як вони звучать. А тепер закрийте очі. Скажіть мені, який Музичний керівник. А тепер пограємо на музичних інструментах і заспіваємо пісню.

До нас гості прийшли

Муз А. Олександрова

До нас гості прийшли,
Гості дорогі прийшли.
Ми для них кисіль
зварили
Й пироги спекли.
А тепер потанцюй,
А тепер заспівай,
Всі поплескайте в
долоні,
А ти в коло ставай.

(Звертаються до зайчика. Вихователь із зайчиком в руках танцює, діти плещуть у долоні.)

Музичний керівник. Ось нам зайчик приніс чарівний мішечок. Що в ньому лежить, я не знаю. А ви хочете дізнатися?

(У мішечку лежать яблука, капуста, морквини, буряки, картопля, цибуля. Діти опускають руку в мішечок і кажуть, що вони взяли. Потім зважують у руках яблуко і капусту, цибулю і буряк і визначають, що важке, а що — легке.)

Музичний керівник. Діти, яблуко — це фрукт. Назвіть мені овочі. Принесіть мені одну

картоплину, а тепер багато. Принесіть маленьку моркву, а тепер — велику. Молодці, діти. А тепер зайчик хоче з вами пограти в гру «Жмурка». Сашко буде ведучим. Заплющуй очі.

До п'яти дорахувати —
В схованки почнемо грати.
Раз, два, три, чотири, п'ять,
Хто сховавсь — я йду шукать.

(Діти промовляють віршик, вихователь ховає зайчика. Ведучий шукає, а діти йому підказують, куди йти: вперед — назад, направо — наліво.)

Музичний керівник. Ось ми й пограли, але досі нічого не подарували зайчику. Давайте подаруємо йому вірші.

(Діти читають вірші.)

Музичний керівник. А тепер потанцюємо, хто як хоче.

(Діти імпровізують під польку.)

Музичний керівник. Зайчик мені сказав, що йому і гостям вже час йти додому. До побачення, нам вже теж час повертатися в групу.

(Діти під музику виходять із залу.)

ЗАНЯТТЯ: «В ГОСТЯХ У БЕГЕМОТА ГОШІ»

Мета: Вчити дітей брати активну участь у занятті, бути уважними, виконувати всі вказівки вихователя. Розвивати координацію рухів, артикуляційний апарат, зорову і слухову увагу, дихання, виховувати поважне ставлення одне до одного, що прискорить мовленнєвий розвиток.

Обладнання: Маска бегемота, сюжетні картинки, м'ячі, овочі, бубон.

(Діти під музику заходять до залу. Вихователь промовляє, діти виконують.)

На носочках ми йдемо,
Раз-два-три-чотири.
І на п'яточках йдемо,
Раз-два-три-чотири
Ми тихесенько пройшли,
Раз-два-три-чотири.
І до залу ми зайшли,
Раз-два-три-чотири.

Музичний керівник. Діти, сьогодні наше заняття буде незвичайним, бо ми підемо в гості до бегемота Гоші. *(Вихователь надягає маску бегемота.)*

Музичний керівник. Гоша нас привітно зустрічає. Чого тільки він не поставив на стіл! *(На столі овочі, фрукти.)* Але хтось прийшов і щось з'їв. *(Діти спочатку запам'ятовують, які овочі і фрукти лежать на столі, а потім відповідають, чого не стало.)*

Музичний керівник. Бегемот Гоша дуже товстий і хоче схуднути. Зранку він робить зарядку і запрошує вас зробити її разом з ним.

Руки в сторони ведем,
Кулачки ми стиснем,
Потім їх відпустим
І на пояс покладемо.
Руки вгору поведемо,
Кулачки ми стиснем,
Потім їх відпустим
І на пояс покладемо.
Руки вниз ми поведемо,
Кулачки ми стиснем,
Потім їх відпустим
І на пояс покладемо.

(Під музику діти роблять вправи.)

Музичний керівник. *(надувши щоки).* Бачите, які у бегемота товсті щоки. А ви можете

надути такі саме? Вдихаємо через ніс і надуваємо щоки. А зараз давайте позіхати, як бегемотики, і будемо широко відкривати рот. Гоша дуже любить овочі, тож давайте покажемо, що ми їх теж любимо і знаємо.

(Діти розбиваються по парах, беруть один на двох м'яч. Одна дитина кидає м'яч і називає овоч, друга кидає назад і називає якого він кольору:)

Огірок — зелений

томат — червоний

картопля — коричнева

капуста — зелена

перець — червоний

Музичний керівник. А тепер Гоша подивиться, які діти уважні. *(Дається дві великі сюжетні картинки.)*

Музичний керівник. Завдання — знайти 5 відзнак.

Музичний керівник. А зараз пограємо з бегемотиком у жмурки.

(Діти ховаються за стільці. Бегемотик ходить по кімнаті і каже:)

По кімнаті я ходжу,

А дітей не наводжу.

Буду в бубон гучно грати,

Вийдуть дітки танцювати.

(Під музику та звуки бубну діти танцюють. По закінченні музики — ховаються.)

Музичний керівник. А тепер сідайте і послухайте музику.

(Д. Кабалевський «Барабан».)

Музичний керівник. Що треба робити під цю музику? *(Діти імітують гру на барабані.)*

(Грає музика Ж. Бізе «Труба».)

Вихователь. А під цю? *(Діти імітують гру на трубі.)*

(Звучить «Гопак» Я. Степового.)

Вихователь. А що треба робити під цю музику? *(Діти виходять танцювати.)*

Музичний керівник. Ось як ми чудово розважаємося. Вам сподобалося у бегемота в гостях? Ми ще обов'язково прийдемо до нього. А тепер станьте в коло.

Довго грали, притомились,

Друг на дружку подивились,

Ручками хлоп-хлоп,

Ніжками топ-топ. *(Ритмічні рухи.)*

Музичний керівник. А тепер кроком руш!

(Діти під музику виходять із залу.)

Таблиця логоритмічного обстеження дітей (за Г. Волною)

Прізвище, ім'я дитини _____

Дата народження _____

Досліджувана функція	Оцінка виконання завдання			
	початок року	кінець року	початок року	кінець року
Рухова пам'ять				
Довільне гальмування рухів				
Статична координація				
Динамічна координація				
Увага				
Координація рухів				
Перемикання рухів				
Просторова організація руху				
Довільна моторика пальців рук				
Оральний праксис				
Обсяг і якість рухів м'язів щік				
Обсяг і якість рухів язика				
Обсяг і якість рухів м'язів лоба				
Обсяг і якість рухів м'язів очей				
Довільне формування мімічних поз				
Слухова увага				
Музикальний слух				
Сприйняття музики				
Звуковисотний слух				
Тембровий слух				
Динамічний слух				
Ритмічне відчуття				
Тривалість сили видиху				
Співецький діапазон голосу				
Темп мовлення				

Список використаної літератури.

1. Агранович З. Є. Логопедична робота з подолання порушень складової структури слова у дітей. СПб., 2000.
2. Новотворцева Н. В. Вчимося писати, навчання грамоті в дитячому саду. Популярний посібник для батьків та педагогів. Ярославль: «Академія розвитку», 1998.
3. Поварова І. А. Корекція заїкання у іграх та тренінгах. СПб.: Пітер, 2004.
4. Ричкова Н. А. Логопедична ритміка. ТОВ «Гном - Прес». 1998.
5. Успенська Л. П., Успенський М. В. Вчіться правильно говорити. М.: Просвещение, 1991.
6. Цвинтарний В. В. Радість правильно говорити. М.: ЗАТ Видавництво Центр - поліграф, 2002.
7. Ястребова А. В. Подолання загального недорозвинення в учнів початкових класів загальноосвітніх установ. М., 2000.

